

Liečebno-výchovné sanatórium

Výchovný program Liečebno-výchovného sanatória

POMOC K NÁVRATU

Forma výchovy a vzdelávania	celodenná, týždenná, nepretržitá
Výchovný jazyk	slovenský
Druh školského zariadenia	štátne
Dátum prerokovania v Pedagogickej rade	2.09.2019
Dátum prerokovania v Rade školského zariadenia	
Platnosť výchovného programu	Od 1. septembra 2019
Rok, miesto vydania	šk. rok 2019/2020, LVS Poľný Kesov
Súčasť školského zariadenia	Základná škola pri LVS
	Školský internát LVS
	Školská jedáleň pri LVS
ŠkVP Nie sme zlí LVS Poľný Kesov	iŠkVP pre ZŠ pre žiakov poruchami aktivity a pozornosti (ISCED 2)
	IŠkVP pre ZŠ pre žiakov s poruchami učenia
	iŠkVP pre 2. stupeň SZŠ (pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím)

Predkladateľ

Názov špeciálneho výchovného zariadenia	Liečebno-výchovné sanatórium
Adresa	Mojmirovská 70, 95115 Poľný Kesov
Riaditeľ / štatutárny orgán	PhDr. Jana Jančovičová
Právna forma	zariadenie s právnou subjektivitou
IČO	00400084
DIČO	
Koordinátor	Mgr. Jozefína Drábiková
Kontakty	037/7787121, 0903927553 e-mail: riad.lvs.polnykesov@gmail.com, lvskesov@gmail.com
Poštové číslo	2019/

Zriaďovateľ

Názov	Okresný úrad Odbor školstva
Adresa	Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra
Kontakt	Mgr. Milan Galaba vedúci odboru

Pečiatka

PhDr. Jana Jančovičová
riaditeľka LVS

Záznamy o platnosti a revidovaní Výchovného programu LVS

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť od	1.9.2019	Prerokované v Pedagogickej rade dňa 2.9.2019 Prerokované v Rade školy dňa
Revidovanie		
Platnosť od		
Revidovanie		
Platnosť od		
Revidovanie		
Platnosť od		
Revidovanie		

Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so ŠVVP

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak / dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením, t.j.
 - žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
 - žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiak s poruchou správania, okrem detí umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení na základe rozhodnutia súdu,
2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia
3. žiak s nadaním.

Ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania žiaka so SZP sú rôzneho druhu, predovšetkým:

-zabezpečenie odborného prístupu vo vzdelávaní – včasná špeciálnopedagogická, psychologická, medicínska diagnostika, vzdelávanie podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, individuálna a skupinová práca so žiakom, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, zaradenie špecifických vyučovacích predmetov, špecifický postup v hodnotení vzdelávacích výsledkov, aplikácia alternatívnych foriem komunikácie, úzka spolupráca s rodičmi a iné, podľa individuálnej potreby konkrétneho žiaka, vyplývajúcej z odbornej diagnostiky,

- materiálne, ktoré zahŕňajú špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, úpravy prostredia (napr. bezbariérový prístup) a iné,
- personálne, t.j. odborný servis špeciálneho pedagóga, školského špeciálneho pedagóga, logopéda, liečebného pedagóga, asistenta učiteľa, školského psychológa, ďalej nižší počet žiakov v triede, v prípade individuálnej integrácie zníženie maximálneho počtu žiakov v triede, odborná príprava učiteľov a iné;

- finančné na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.¹

¹ Zdroj: <http://www.statpedu.sk/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/vychova-vzdelavanie-ziakov-so-svvp/>

OBSAH

ÚVOD

1.VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTKA LVS

1.1 Zameranie liečebno-výchovného procesu v LVS

1.2 Veľkosť a zloženie LVS

1.3 Prijímanie detí do LVS

1.4 Režim a pôsobenie v LVS

1.5 Kompetencie dieťaťa počas pobytu v LVS

1.6 Metódy a formy výchovnej činnosti v LVS

1.7 Spolupráca s rodičmi a s inými subjektmi

1.8 Projekty

2. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

2.1 Hlavný cieľ liečebno-výchovného procesu a mimoškolskej výchovy

2.2 Stratégie výchovno-vzdelávacej činnosti v LVS

2.3 Tematické oblasti výchovy v LVS

2.4 Výchovný plán LVS

2.5 Výchovné osnovy LVS

2.6 Výchovný jazyk LVS

2.7 Personálne zabezpečenie

2.8 Materiálno – technické a priestorové podmienky

2.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

2.10 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí

2.11 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov

2.12 Kvalifikačné požiadavky na PZ A OZ a Profesijný rozvoj zamestnancov

Príloha

Tematické oblasti vo výchovnom procese - Výchovné osnovy LVS

ÚVOD

Liečebno-výchovné sanatórium v Poľnom Kesove vzniklo v septembri 2006 a jeho súčasťou bola Špeciálna základná škola internátna. LVS vo svojom pôsobení plynule nadväzovala na predchádzajúcich tridsať rokov práce s mentálne postihnutými deťmi, ktoré mali zároveň nariadenú ústavnú starostlivosť. V LVS so ŠZŠI boli vzdelávané deti s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím podľa Vzdelávacieho plánu, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20280:14-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

V budove LVS sídli aj obecná ZŠ a MŠ. LVS sa vždy snažilo o inklúziu detí, čo by malo byť cieľom spoločnosti. Vyučovanie detí z LVS bolo špecifické, špeciálne, inkluzívnych aktivít so ZŠ bolo niekoľko, vyučovania sa týkala len hodina spoločného čítania a výtvarnej výchovy.

1. septembra 2018 došlo k zmene. Zanikla ŠZŠI a súčasťou LVS sa stala ZŠ pri LVS.

Deti, prichádzajúce do LVS si prinášajú so sebou batôžtek nepochopenia, výsmechu z neúspechu, odstrkovania, nechcenia, nedostatku lásky, fyzického ubližovania, šikanovania, ale i nedôvery k dospelým, utiahnutosti, strachu, vzdoru a agresivity, vulgárnosti, odporu k učeniu a k práci a obavy čo bude s nimi ďalej. Vo svojom nepochopení reakcií okolia na ich osobu, ktoré možno iba nevie, nerozumie týmto deťom, začali tieto deti „rozdávať údery“. Ich správanie sa stalo pre iných neprijateľné. Cieľom práce odborného tímu pracovníkov LVS je postarať o to, aby sme deťom pomohli a ukázali deťom tú správnu cestu, ktorou majú kráčať, akúsi cestu späť.

Preto výchovný program v LVS Poľný Kesov dostal názov **Pomoc k návratu**.

Poľný Kesov je obec na Slovensku v okrese Nitra, asi 19 km juhozápadne od Nitry v údolí potoka Cedron (Cabajský potok). LVS sa nachádza približne v strede dediny asi päťdesiat metrov od hlavnej cesty. Obec je známa termálnym kúpaliskom, teplota vody dosahuje 49,5 °C, LVS môže využívať služby kúpaliska na aquaterapiu pre deti.

Deťom z LVS poskytujeme aj pravidelné pedagogicko-psychologické jazdenie v neďalekej obci Veľká Dolina. Ranč ponúka deťom okrem iného aj ergoterapiu a animoterapiu.

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA LVS

Liečebno-výchovné sanatórium (LVS) Poľný Kesov poskytuje starostlivosť deťom s:

1. **ADHD syndrómom,**
2. **vývinovými poruchami učenia,**
3. **poruchami aktivity a pozornosti,**

ku ktorým bývajú pridružené: poruchy emocionálneho a sociálneho vývinu a poruchami správania.

Školský zákon (§ 123 z. 245/2008 Z. z.) hovorí: „LVS sa zriaďuje ako denné alebo internátne zariadenie s celoročnou prevádzkou spravidla pre najviac šesť výchovných skupín.“

Pozn: U detí sa snažíme presadiť predovšetkým internátnu formu, nakoľko z praxe vyplynulo, že pri dennej forme nedochádza k dodržiavaniu režimu, navrhnutého odborným tímom LVS, ani pravidiel a zásad zo strany zákonných zástupcov detí, čím sa narúša účinok umiestnenia dieťaťa v sanatóriu a stanovený cieľ.

V rámci jednotne riadeného výchovno-vzdelávacieho procesu zabezpečuje LVS:

- **diagnostickú činnosť,**
- **liečebno-výchovnú činnosť,**
- **liečebno-pedagogickú starostlivosť,**
- **individuálnu a skupinovú psychologickú starostlivosť,**
- **psychoterapeutickú činnosť.**

Liečebno-výchovné sanatórium využíva osobitné:

- **liečebno-výchovné, pedagogické a psychologické metódy,**
- **individuálny prístup,**
- **individuálne a skupinové, hrové, zážitkové aktivity.**

Sanatórium poskytuje základné vzdelanie na 2. stupni ZŠ podľa platných učebných osnov, korekcie porúch učenia, možnosť vzdelávania podľa individuálneho programu, mimoškolskú výchovnú činnosť so zameraním na rozvoj pracovných zručností a návykov, spoločenských a hygienických návykov, na osvojovanie a upevňovanie kultúrneho správania a rozvoja pozitívneho vzťahu k estetikej úprave prostredia, rodinné poradenstvo a terapiu, záujmové útvary a voľnočasové aktivity, výchovu k prosociálnemu správaniu, pomoc pri socializácii detí a pri prevencii pred sociálno-patologickými javmi.

Sanatórium môže organizovať podľa § 2 vyhl. 323/2008 Z. z. o špeciálnych výchovných zariadeniach:

- záujmovú činnosť detí so zreteľom na ich individuálne potreby, záujmy,
- lyžiarske výcviky, plavecké výcviky,
- výlety,
- spoločné pobyty zákonných zástupcov s deťmi.

1.1 ZAMERANIE LIEČEBNO-VÝCHOVNÉHO PROCESU V LVS

Osobitý liečebno-výchovný a odborný prístup k dieťaťu sa zameriava na odstránenie, eliminovanie emocionálne narušeného správania, dosiahnutie sociálnej vpravenosti do aktuálneho prostredia dieťaťa, na základe poznania sociálneho vývinu, a vytváranie pozitívnych, sociálne akceptovaných reakcií voči prostrediu.

Deti, prichádzajú do LVS s diagnózou **syndróm ADHD, ADD** a s nimi súvisiace poruchy učenia, aktivity, pozornosti a sekundárne aj s poruchami správania, ktoré sa prejavujú charakteristickými znakmi:

1. dráždivosť, impulzivita, hyperaktivita, instabilita, zvýšená unaviteľnosť, negativizmus, znížené sebahodnotenie, zlyhávajúce v škole aj doma,
2. únikové tendencie, narušený emocionálny vývin, neurotické prejavy, agresivita, vulgárnosť,
3. neschopnosť nadväzovať primerané rovesnícke vzťahy, záškoláctvo, prelietavosť svojich záujmov, dominantnosť, vzdorovitosť, škodoradosť, klamstvá.

Dôvody, prečo dieťa prichádza do LVS sú rôzne. Odlišná je aj miera prejavujúcich sa znakov u dieťaťa. Neexistujú dvaja rovnakí žiaci / dve rovnaké deti. Tak ako je jedinečné každé z nich, je jedinečná aj ich diagnóza, s ktorou zaklopú na dvere.

Pri prvotnej analýze problému, prvotnej komunikácii a prijímacom pohovore je podstatné určenie motívu, prečo dieťa koná tak, ako koná. Dôvodov býva niekoľko, možno ich označiť ako komplex dôvodov / motívov. Nie vždy sú rozpoznateľné hneď na začiatku. Preto je podstatná **adaptačná fáza dieťaťa**, ktorú možno časovo ohraničiť troma mesiacmi po prijatí dieťaťa. Je to čas, kedy sa dieťa otvorí, začne dôverovať odbornému tímu zamestnancov LVS a postupne sa začne zdôverovať so svojimi problémami.

Úlohou psychológa v LVS je určiť druh / roviny motivácie konania dieťaťa. Samotné konanie sa môže pohybovať na:

1. **bazálnej roviny motivácie**, vyjadrujúcej aktivizačnú úroveň motivácie, založenej na potrebe, pude, potenciálnej hodnote či snahe,
2. **úrovni smerovosti**, podmienenej predovšetkým učením, kam sa zaraďujú postoje dieťaťa, záujmy, hodnotová orientácia, životná cesta,
3. **cieľovosti** - presvedčenie, svetonázor, aspirácia.

Motív konania sa častokrát pohybuje v 1. -2. úrovni u mladších detí (5.-7.ročník). U starších detí badať prvky presvedčenia, aspirácií, a neprípustnosť iného konania.

CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÁCH DIAGNÓZ:

A, Dieťa s poruchami pozornosti a aktivity

Podľa MKCH-10 ide o **poruchy pozornosti s hyperaktivitou** (ADHD), resp. **poruchy pozornosti bez hyperaktivity** (ADD).

Americká psychiatrická asociácia DSM V (2013) uvádza dva symptómy – nepozornosť a/alebo hyperaktivitu a impulzivitu so začiatkom pred 12. rokom dieťaťa, pričom príznaky sú prítomné v dvoch alebo viacerých prostrediach a ovplyvňujú alebo znižujú úroveň života v sociálnej, školskej alebo pracovnej oblasti.

Porucha pozornosti (bez hyperaktivity): nie sú prítomné príznaky hyperaktivity, prejavuje sa krátka doba sústredenia, ľahká unaviteľnosť, ľahká vyrušiteľnosť, problémy so sústredením sa v rôznych situáciách, motorická neobratnosť. V niektorých zložkách je žiak úplne normálne alebo aj nadpriemerne vyspelý (najčastejšie v praktickej orientácii a v sociálnych skúsenostiach), v niektorých je však vážne oneskorený (väčšinou v jemnej motorike, v práci na názorovom podklade, niekedy aj v reči).

Zvýšená pohyblivosť až nepokoj - hyperaktivita: žiak nevydrží chvíľku v pokoji a jeho dráždivosť sa zvyšuje obvykle pri každej väčšej záťaži, pri práci na úlohách, v poslednej vyučovacej hodine, v popoludňajších hodinách v družine a pod. Niekedy má tento nepokoj formu predvádzania sa, samopašnosti, niekedy dokonca aj formu rušivých provokácií, chce byť často niekde inde, než práve je. Poruchy pozornosti, nesústredenosť, prchavosť: v pravom slova zmysle musí dávať pozor na všetko, čo sa deje v okolí, a je takmer bezmocný proti vedľajším rušivým podnetom. Impulzivita, unáhlenosť reakcií: reaguje na všetky podnety z

okolía bez sebakontroly, pocho, bez zábran, veľmi málo sa dokáže samo ovládať. Nápadné výkyvy nálad a duševnej výkonnosti: bývajú obdobia, keď pre nepokoj a dráždivosť aj zvýšenú agresivitu nemožno takéto dieťa dobre zvládnuť, inokedy naopak dokáže byť pomerne pokojné a pozorné. Typické je, že raz z toho istého vyučovacieho predmetu ovláda učivo na jednotku a druhýkrát úplne zlyhá. Telesná neobratnosť: kontrastuje často so živosťou. Prejaví sa obvykle pri telocviku alebo pri hrách a býva pre dieťa často zdrojom pocitov menejcennosti.

Zvlášť nápadné bývajú ťažkosti v jemnej motorike. Žiak nielenže sa ťažko učí písať a píše neúhladne, ale grafická stránka písomného prejavu odčerpáva zvyčajne toľko pozornosti, že sa nestačí kontrolovať a dopúšťa sa mnohých pravopisných chýb.

Porucha aktivity a pozornosti ovplyvňuje učebné výsledky, správanie a sociálne vzťahy žiaka a vyžaduje si špecifický prístup vo vzdelávaní. Ide o skupinu porúch so začiatočnými prejavmi pred siedmym rokom života; pretrvávajú najmenej 6 mesiacov a je relatívne trvalá. Jej prvé príznaky začínajú byť zjavné už v predškolskom veku. Neprejavuje sa len situačne, ale viac-menej trvalo ovplyvňuje všetky činnosti a oblasti správania dieťaťa – učenie, hry, sociálne vzťahy a pod. Aby sme mohli hovoriť o poruche aktivity a pozornosti, charakteristické symptómy musia závažne ovplyvňovať aspoň dve z oblastí života dieťaťa:

- a) v triede;
- b) pri hre;
- c) doma;
- d) v správaní na verejnosti.

Všetky uvedené prejavy (ADHD) treba vnímať komplexne, v súvislosti s vekovým obdobím, rodinným prostredím, zdravotným stavom a aktuálnou situáciou, v ktorej sa žiak nachádza. Pri diagnostike porúch aktivity a pozornosti (ADHD) sa okrem vyšetrenia psychológa, špeciálneho pedagóga alebo liečebného pedagóga nevyhnutne vyžaduje aj potvrdenie diagnózy pedopsychiatrom a/ alebo neurológom.²

B, Dieťa so špecifickými poruchami učenia

² Zdroj: <http://www.statpedu.sk/files/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevyhodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/intelektove-nadanie.pdf> (02-03-2018)

Vývinové poruchy učenia (ďalej aj „VPU“) zaraďuje Medzinárodná klasifikácia chorôb, 2016 z medicínskeho hľadiska do kategórie porúch psychického vývinu – v zmysle uvedenom vo vzdelávacom programe pre žiakov s vývinovými poruchami učenia. Vyplývajú z oneskoreného vývinu funkcií, ktoré úzko súvisia s biologickou zrelosťou centrálného nervového systému. Týmto oneskorením sú v rôznej miere najčastejšie dotknuté jazykové funkcie, zrakové a priestorové schopnosti a motorická koordinácia. Keďže úroveň vývinu vyššie uvedených funkcií, ako aj stav ich narušenia má vplyv na procesy učenia, na nadobúdanie schopností a vytváranie zručností potrebných pri školskom vzdelávaní, ich príznaky sú zvyčajne identifikované, ale aj spoľahlivo diagnostikovateľné až po nástupe dieťaťa do školy. V rámci vývinových porúch učenia sa v pedagogickej praxi stretávame najčastejšie s pojmami dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia. Tieto pojmy označujú dysfunkcie, t. j. narušené funkcie, ktoré ovplyvňujú schopnosť učiť sa čítať a samotné čítanie, písanie, uplatňovanie gramatických pravidiel, vytváranie matematických predstáv, používanie matematických operácií. Okrem týchto dysfunkcií sa vyskytujú aj dysfunkcie, prejavujúce sa dyspraxiou – neobratnosťou v oblasti motoriky – jemnej, hrubej, narušenou pohybovou koordináciou. Zriedkavejšie sa u žiakov možno stretnúť aj s dysfunkciami ovplyvňujúcimi hudobný sluch, hudobný prejav (dysmúzia) a výtvarný prejav (dyspinxia). Uvedené typy vývinových porúch učenia sa vyskytujú častejšie v kombinovanej ako v izolovanej forme. Častá je aj ich kombinácia s poruchami aktivity a pozornosti, so syndrómom ADHD (porucha aktivity spojená s hyperaktivitou) alebo s ich príznakmi na rôznej úrovni.

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť s vývinovou poruchou čítania – dyslexiou

- žiak má problémy naučiť sa čítať metódou používanou pri výučbe čítania väčšiny žiakov,
- neschopnosť hlásť slovo, určiť prvé, posledné písmeno v slove,
- schopnosť zapamätať si grafému je výrazne nižšia ako prejav pamäťových schopností pri iných činnostiach spojených s učením,
- pretrváva problém so spájaním jednotlivých písmen do slabík,
- pretrváva problém so spájaním slabík do slov,
- pretrváva dvojité čítanie (prečítanie slova potichu, až následne nahlas),
- zamieňanie si grafém s podobným tvarom, ako napríklad m – n, b – d, t – l, a – e,
- vynechávanie alebo pridávanie písmen v slove,

- „odhadovanie“ slova po prečítaní prvej slabiky alebo prvých písmen v snahe urýchliť tempo čítania, spravidla s nesprávnym výsledkom,
- zamieňanie písmen alebo slabík v slove,
- nedodržiavanie dĺžky slabiky v čítanom slove – (čítanie bez dĺžňov) s nevnímaním významu slova,
- neuvedomovanie si zmyslu prečítaného slova, ktoré číta, hoci nie je pre žiaka neznámym slovom,
- neobratnosť pri výslovnosti slov so spoluhláskovými skupinami a/alebo iná artikulačná neobratnosť,
- nedostatočný jazykový cit, prejavujúci sa napr. v súvislosti so spodobovaním hlások,
- problémy s pravo-ľavou orientáciou,
- neporozumeniu zmyslu textu, ktorý si žiak sám prečíta, na rozdiel od porozumenia textu, ktorý si vypočuje,
- ďalšie možné príznaky uvádza odborná literatúra, vhodné je konzultovať pozorované príznaky s odborným zamestnancom – školským špeciálnym pedagógom alebo špeciálnym pedagógom poradenského zariadenia skôr, ako je žiak odporučený na odborné vyšetrenie.

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť vývinovou poruchou písania a pravopisu – dysgrafiou, dysortografiou

- žiak má ťažkosti s napísaním predpísaného tvaru písmena alebo jednoduchého tvaru,
- nevybavovanie si tvaru písmena písanej abecedy pri prepise z tlačeneho písma, pri diktovaní písmena, slabiky, slova,
- neúmerne silný prítlak pera, ceruzky na papier,
- zotrvávanie na nesprávnom úchope pera, ceruzky,
- neschopnosť dodržať rovnakú veľkosť a proporcie písmen,
- neudržanie tvaru písmen, slov na linajke,
- vynechávanie alebo pridávanie písmen v slove,
- vynechávanie mäkčeňov, dĺžňov,
- spájanie slov, viet – neuvedomovanie si hraníc slov, viet,
- zamieňanie písmen, ktoré sa v slove spodobujú,
- zhoršovanie úhladnosti písaného textu s postupujúcou dĺžkou písania,
- časté prepisovanie písmen a škrtanie slov,

- zvýšená unaviteľnosť pri písaní,
- neúmeraná pomalosť pri písaní,
- pri snahe písať rýchlejšie sa písmo žiaka stáva nečitateľným,
- neschopnosť dodržania pravidiel pravopisu, a to aj pri gramatických javoch, ktoré žiak teoreticky ovláda,
- nezáujem o aktivity spojené s písaním, nechť až averzia k písaniu,
- ďalšie možné príznaky uvádza odborná literatúra, vhodné je konzultovať pozorované príznaky s odborným zamestnancom – školským špeciálnym pedagógom alebo špeciálnym pedagógom poradenského zariadenia skôr, ako je žiak odporučený na odborné vyšetrenie.

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť s vývinovou poruchou matematických schopností – dyskalkúliou

- žiak má ťažkosti so zapamätaním si tvaru číslíc,
- priradenie napísanej číslice k počtu prvkov danej množiny žiak odhaduje, nevie ju správne určiť,
- zamieňanie podobných tvarov číslíc pri písaní a čítaní (6 – 9, 3 – 5, 3 – 8)
- zamieňanie poradia číslíc v čísle pri jeho prečítaní a napísaní (13 – 31, 113 – 131),
- nesprávny zápis čísla pri jeho diktovaní alebo autodiktovaní pri odpise z tabule alebo z učebnice,
- problémy pri orientácii v číselnom rade, vzostupnom, zostupnom,
- chýba predstavivosť pri vyslovení číselného vyjadrenia veličiny (množstva alebo počtu),
- pretrváva počítanie s manuálnym využívaním prstov, keď ostatní žiaci už počítajú spamäti,
- enormné problémy pri počítaní s prechodom cez desiatku,
- mýlenie si základných matematických operácií,
- problémy pri automatizovaní matematických úkonov a výsledkov operácií s číslami (jednoduché príklady na sčítanie, odčítanie, malá násobilka s príslušným delením),
- problém pri orientácii v čase podľa hodinového ciferníka,
- problémy s jednotkami miery,
- absentujúca priestorová orientácia potrebná pri geometrii, neschopnosť podržať v pamäti čiastkový výsledok, na ktorý má nadväzovať ďalšia matematická operácia,

- problém s použitím viacerých matematických operácií v jednom zadaní,
- pomalé riešenie úloh, strácanie záujmu o ich dokončenie,
- ďalšie možné príznaky uvádza odborná literatúra, vhodné je konzultovať pozorované príznaky s odborným zamestnancom – školským špeciálnym pedagógom alebo špeciálnym pedagógom poradenského zariadenia skôr, ako je žiak odporučený na odborné vyšetrenie.

Pri dlhšie trvajúcom nesúlade potenciálu žiaka, ktorý vyplýva z úrovne jeho intelektu v porovnaní s dosahovaním vzdelávacích výsledkov, je veľmi pravdepodobné rozvinutie zmien v jeho správaní. Bez tejto pomoci sa u žiaka často prejaví vzdor, neovládnuteľné alebo cielene zhoršené správanie, ktoré môže vyústiť až do porúch správania.

Bez odbornej pomoci sa u dieťaťa často prejaví vzdor, neovládnuteľné alebo cielene zhoršené správanie, ktoré môže vyústiť až do porúch správania.³

C, Charakteristika detí s mentálnym postihnutím / viacnásobným postihnutím:

Š. Vašek (2008) definuje viacnásobné postihnutie ako „multifaktoriálne, multikauzálne a multisymptomatologicky podmienený fenomén, ktorý je dôsledkom participujúcich postihnutí, či narušení. Ich interakciou či vzájomným prekrývaním vzniká tzv. „synergetický efekt“, t.j. nová kvalita postihnutia.“

Podľa Š. Vaška (2001) viacnásobné postihnutie netvorí jednoduchý súčet dominujúceho a pridruženého postihnutia, ale ide o kvalitatívne odlišnú špecifickú jednotku. Z toho vyplýva potreba novej kvality odbornej starostlivosti, spolupráca viacerých špecialistov a určenie koordinujúcej osoby. Najzávažnejšie viacnásobné postihnutia žiaka sú väčšinou vyvolané príčinami pôsobiacimi v štádiu prenatálneho vývinu, ktoré môžu byť infekcia alebo intoxikácia, indikácie psychického charakteru, traumy alebo fyzikálne faktory, vývinové poruchy, metabolické a nutričné činitele, ochorenia CNS a zmyslových orgánov, kombinácie príčin, poruchy tehotenstva, vplyvy materiálneho prostredia, chromozomálne abnormality, vplyvy sociálneho prostredia, genetické vplyvy, mechanické poškodenia, neznáme prenatálne, perinatálne a postnatálne vplyvy. Pri určovaní diagnózy viacnásobného postihnutia sa vychádza z výsledkov odborných vyšetrení (lekárskych, psychologických) a odborného vyšetrenia špeciálneho pedagóga z poradenského zariadenia. Zo špeciálnopedagogického pohľadu môže byť za viacnásobne postihnutého považovaný ten žiak, u ktorého súbežné

³ Zdroj: <http://www.statpedu.sk/files/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/intelektove-nadanie.pdf> (02-03-2018)

postihnutia – ich kombinácia zapríčiňuje také závažné ťažkosti vo vzdelávaní, že nemôžu byť eliminované vzdelávacím programom určeným pre jedno z postihnutí (Hallahan, Kauffman, 2005). Z uvedeného vyplýva, že žiaci s viacnásobným postihnutím si v procese výchovy a vzdelávania, ale aj v ostatných oblastiach podpory vyžadujú individuálny prístup, pretože u nich nie je možné uplatniť metódy a formy práce určené len pre jeden druh postihnutia (aj keď dominantný).

A. Vančová (2002) uvádza, že pri definovaní postihnutia zo špeciálnopedagogického hľadiska je zrejme relevantnejšia identifikácia a charakteristika prejavov a dôsledkov viacnásobných postihnutí na proces rozvíjania osobnosti, obzvlášť na proces výchovnej rehabilitácie a špeciálnej edukácie.

Na Slovensku sa o klasifikáciu viacnásobných postihnutí podľa prevažujúceho postihnutia alebo narušenia pokúsil Vašek (2008), ktorý uvádza nasledovné skupiny:

- a) osoby s mentálnym postihnutím v kombinácii s ďalším postihnutím,
- b) osoby s hluchoslepotou – hluchoslepotu považuje za najťažšiu formu postihnutia,
- c) osoby s poruchami správania v kombinácii s ďalším postihnutím alebo narušením.

Podľa A. Vančovej (2010) jednu kategóriu predstavujú tzv. ľahko viacnásobne postihnutí. U tejto skupiny jednotlivcov je cieľom dosiahnuť takú úroveň rozvoja osobnosti, že budú schopní žiť relatívne samostatný a nezávislý život a budú schopní sa primerane adaptovať alebo integrovať do spoločnosti s minimálnou mierou podpory.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa VP pre žiakov s VNP (2016), v ktorom je uvedené:

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti s mentálnym postihnutím sa vzdelávajú:

- v špeciálnej základnej škole pri liečebno-výchovnom sanatóriu (LVS)
- v špeciálnej triede pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti s mentálnym postihnutím pri LVS
- v triede základnej školy.

Mentálne postihnutie je zvyčajne najvýraznejším príznakom v celom klinickom obraze viacnásobného postihnutia, preto je podmieňujúcim prvkom celého výchovno-vzdelávacieho procesu.

Z praxe vyplynulo, aké je náročné spájanie žiakov s mentálnym postihnutím s deťmi s bežným intelektom pre prácu v školskom zariadení ako je LVS. Preto výluka týchto žiakov je nevyhnutná pre lepšie fungovanie a kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu a riešenie problémov detí, ktoré prichádzajú do LVS.

1.2 VEĽKOSŤ A ZLOŽENIE LVS

Kapacita lôžok v LVS Poľný Kesov je 48. **Základnou organizačnou jednotkou LVS je výchovná skupina**, ktorá sa zriaďuje pre najviac osem detí. V LVS Poľný Kesov môže pôsobiť 6 výchovných skupín. Skupiny detí sú zložené podľa vekovej kategórie a zaradenia do príslušných ročníkov v ZŠ pri LVS (5. – 9. ročník). Takto vytvorená skupina je zároveň aj výchovnou skupinou.

Budova LVS Poľný Kesov je jednoposchodová. V suteréne sa nachádza telocvičňa, šatne, dielňa, školská jedáleň, kuchyňa a pracovňa, na prízemí sa nachádzajú kancelárie, terapeuticko-diagnostické oddelenie, snowzeelen miestnosť, sociálne zariadenia, komunitná miestnosť a počítačová miestnosť – IKT učebňa. Na prvom poschodí sú situované triedy, sociálne zariadenie, kabinet učebných pomôcok, klubovňa, ošetrovňa a školský internát – lôžková časť sanatória).

Areál LVS Poľný Kesov je rozsiahly, situovaný v obci Poľný Kesov, v časti susediacej s parkom. V exteriéri LVS je možná realizácia relaxačnej a športovej zóny LVS. Využitelnosť areálu je v rámci pracovného vyučovania. Skleníky v exteriéry sanatória slúžia na pestovanie plánt, výsadbu kvetín, stromov a kríkov.

LVS Poľný Kesov sa nachádza v blízkosti autobusovej zastávky – medzimestskej dopravy, čo umožňuje dochádzku detí zo širšieho okolia nitrianskeho kraja, aj mimo neho.

Areál a samotná budova poskytuje možnosti na vybudovanie akéhosi „druhého domova“ pre deti, umiestnené v LVS.

1.3 PRIJÍMANIE DETÍ DO LVS

Prijímanie detí do Liečebno-výchovného sanatória Poľný Kesov je možné na základe:

- žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa po odporúčaní poradenského zariadenia,
- dohody so zariadením, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu,
- právoplatného rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia,

- právoplatného rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Návrh na prijímanie detí do sanatória sa viaže na výsledky odborných psychologických, pedagogických a lekárskeho záverov. Diagnostický záver musí zodpovedať stanoveným vymedzeniam charakteru porúch dieťaťa. Pobyt dieťaťa trvá spravidla tri až dvanásť mesiacov.

POSTUP PRI PRIJÍMANÍ :

1. žiadosť o prijatie do LVS – vyplnená rodičom/zákonným zástupcom,
2. odporúčanie z CPPPaP alebo ČŠPP.
„Rozhodnutie o prijatí“ vydáva riaditeľka zariadenia. V prípade, že nie je dieťa možné prijať, vydáva riaditeľka LVS „Odpoveď na žiadosť o prijatie.“
3. rozhodnutie súdu o uložení výchovného opatrenia.

Prijímané dieťa je potrebné v sanatóriu podrobiť kontrolnému, komplexnému vyšetreniu, ktoré preveruje výsledky predchádzajúcich vyšetrení, udáva prognózu a slúži ako podklad pre stanovenie výchovno-liečebných postupov pre dieťa. V prípade nesprávnej odosielaajúcej diagnózy je dieťa vrátené rodičom, resp. kmeňovým zariadeniam s príslušnými pokynmi pre jeho ďalší liečebno-výchovný postup.

Pre každé prijaté dieťa je zavedený osobný záznam s príslušnými položkami hodnotiacimi jeho: zdravotný stav, psychický stav, výsledky vzdelávacieho procesu, sociálne, rodinné prostredie, výsledky výchovno-liečebného pôsobenia, hodnotenie celkovej psychologickéj reedukácie.

Po ukončení výchovno-liečebnej starostlivosti sanatórium vypracováva komplexnú záverečnú správu o jej výsledkoch s návrhom na pokračujúce výchovné pôsobenie na dieťa a zašle správu zákonnému zástupcovi, príp. kmeňovej škole, príp. CPPPaP/ ČŠPP, (na vyžiadanie), ktoré dieťa odporučilo do sanatória.

KTO NAVŠTEVUJE LVS:

LVS môžu navštevovať deti z rodinného prostredia, ale aj deti, ktoré sú klientmi CDR (CENTRA PRE DETI A RODINY), príp. ZSS (zariadenie sociálnych služieb), DSS (domov sociálnej starostlivosti/služby).

POBYT DOBROVOĽNÝ:

Dobrovoľný pobyt vzniká na základe dobrovoľného rozhodnutia rodičov/zákonných zástupcov dieťaťa. Ide o prevenciu a včasnú intervenciu spojenú s rôznymi výchovnými problémami dieťaťa. Dieťa je do zariadenia prijímané na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu. Pred prijatím dieťaťa je potrebné dohodnúť si osobne, príp. telefonicky

konzultáciu s vedením LVS a s odborným zamestnancom - psychológom sanatória. Dieťa je prijímané s kompletnou dokumentáciou – rodný list, zdravotná karta (k nahliadnutiu), preukaz poistenca, užívané lieky, výpis známk zo školy, posledné vysvedčenie, výsledky odborných psychologických, pedagogických a lekárskeho záverov. Zákonný zástupca hradí dohodnuté nevyhnutné náklady spojené s pobytom a stravovaním dieťaťa v zariadení. Dĺžka pobytu dieťaťa je dohodnutá podľa potreby. Rodičia/ zákonní zástupcovia sa počas pobytu zaväzujú spolupracovať s LVS a dodržiavať odporúčania odborných zamestnancov a pedagógov zariadenia.

DIETĽA UMIESTNENÉ DO LVS NA ZÁKLADE ROZHODNUTIA SÚDU:

Dieťa je prijímané na základe žiadosti iného zariadenia – centier pre deti a rodiny, krízového centra a pod. s právoplatným rozhodnutím súdu o uložení výchovného opatrenia. Dieťa je u nás umiestnené dočasne, podľa potreby, naďalej však zostáva v stave kmeňového zariadenia. Dieťa sa prijíma s kompletnou sociálnou, zdravotnou a školskou dokumentáciou.

Platby: Kmeňové zariadenie zasiela dieťaťu, po zvážení, mesačné vreckové poštovou poukážkou, príp. osobne odovzdá zamestnancovi LVS cez podpis. Kmeňové zariadenie udržiava naďalej s dieťaťom osobný kontakt a podľa dohody zabezpečuje dieťaťu prázdninové pobyty v ich zariadení. Ukončenie pobytu dieťaťa je možné LEN s rešpektovaním súdneho rozhodnutia. Na základe súdneho rozhodnutia Nariadením vo forme predbežného opatrenia, výchovného opatrenia, nariadením ústavnej výchovy na základe právoplatného rozhodnutia súdu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o uložení výchovného opatrenia. Podmienky prijatia dieťaťa do zariadenia sú v tomto prípade určené na základe konkrétneho súdneho rozhodnutia.

V školskom roku 2019/2020 poslednýkrát navštevujú LVS aj deti s mentálnym postihnutím. Nakoľko podľa legislatívy nie je možné prijímať žiakov s mentálnym postihnutím, dochádza k postupnému preradeniu detí do špeciálnych škôl, čím sa v LVS zrušili dve špeciálne triedy. Z celkového počtu žiakov s mentálnym postihnutím zostalo len 30%. Títo žiaci budú začlenený do tried podľa jednotlivých ročníkov formou inklúzie. Po ukončení školského roka 2019/2020 vydá riaditeľka LVS Rozhodnutie o ukončení pobytu z legislatívneho hľadiska.

1.4 REŽIM A PÔSOBNIE V LVS

Režim v LVS je rozdelený na sedem dní v týždni. Týždenný plán jednotlivých výchovných skupín vychádza z Výchovného programu liečebno-výchovného sanatória.

Režim dňa v čase od pondelka do štvrtka

6.50 - 7.00	Budíček
7.00	Vstávanie a nástup na rannú hygienu
7.00 - 7.15	Osobná hygiena a úprava postelí a spální
7.15 - 7.35	Nástup na raňajky - raňajky

7.35 - 7.40 Vyučujúci si prevezme v jedálni svoju triedu

7.40 - 14.15 Vyučovanie podľa počtu hodín

V čase od 13.00 – 13.30 je obedná prestávka pre deti, ktoré majú počas dňa 7 vyučovacích hodín.

HARMONOGRAM DŇA

11.30 - 13.30 Obed

Obed sa podáva v ŠJ od 11.30 do 13.30 hod. V jedálni treba dodržiavať zásady stolovania, disciplínu a poriadok. Žiaci rešpektujú pedagogický dozor.

12.10 – 14.00	Kružková činnosť (v pondelok)
13.00 - 14.00	Relaxácia a príprava na komunity
14.30 - 15.15	KOMUNITA (pondelok, štvrtok) , SKUPINOVÁ KOMUNITA (utorok, streda) – (MSV –tematická oblasť)
15.15 - 15.55	Tematické oblasti, terapie, intervencia psychológa, zábavné a pohybové hry, vychádzka do prírody
15.55 - 16.00	Hygiena pred olovrantom
16.00 - 16.15	Olovrant
16.15 - 17.55	Príprava na vyučovanie a plánovaná výchovná činnosť, terapie
17.25 - 18.00	Hygiena pred večerou a nástup na večeru podľa rozpisu výchovných skupín
18.00- 18.30	Večera
19.00 - 19.40	Večerná hygiena po skupinách podľa rozpisu, plánovaná výchovná činnosť – dokončenie tematických oblastí, zábavné a relaxačné činnosti, sledovanie TV,
19.45 – 20.00	VEČERNÁ KOMUNITA – SKUPINOVÁ, hodnotenie dňa
20.00 – 20.15	Upratovanie kúpeľní službou dňa a príprava na večierku
20.30	Večierka

Režim dňa v piatok a počas víkendu

Piatok

6.50 – 7.00	Budíček
7.00	Vstávanie a nástup na rannú hygienu
7.00 – 7.15	Ranná hygiena a úprava postelí a spální
7.15 - 7.35	Nástup na raňajky – raňajky
7.35 - 7.40	Nástup na vyučovanie
7.40 -13.00	Vyučovanie podľa rozvrhu
12.10 - 13.00	Hygiena pred obedom a nástup na obed, rozdelenie detí zostávajúcich na víkend v LVS do skupín
12.20 - 13.30	Obed
13.30 – 15.30	Riadenie sa podľa víkendového režimu dňa

Sobota a nedeľa

8.00 - 8.30 Budíček, vstávanie a úprava spální

8.30 - 8.45 Nástup na rannú hygienu a hygiena pred raňajkami

8.45 - 9.00 Raňajky

9.00 -11.50

ERGOTERPIA: upratovanie internátu (izieb), starostlivosť o okolie školy – kvetinové záhony, hrabanie trávy, zbieranie papierov, konárov, odhrabávanie snehu...

PRÍPRAVA NA VYUČOVANIE : domáce úlohy, opakovanie učiva....(V NEDEĽU)

ŠPORTOVÉ AKTIVITY: vychádzka pred obedom, loptové hry, na ihrisku, bicyklovanie,

ARTETERAPIA: výtvarná činnosť,

11.50 - 12.00 Hygiena pred obedom a nástup na obed

12.00 - 12.20 Obed

12.20 - 13.20 Možný odpočinok na lôžku, v klubovni, v triede

12.20 - 15.25 TEMATICKÉ VÍKENDOVÉ AKTIVITY podľa rozpisu

15.00 - 17.00 Výmena oblečenia a kontrola hygieny tela, plánom určenej skupine (pomocné vychovávateľky)

15.25 - 15.30 Hygiena a nástup na olovrant

15.30 - 15.45 Olovrant

15.45 - 17.25

RELAXAČNÁ ČINNOSŤ: Plánovaná rekreačná činnosť, vychádzka, sledovanie TV

ŠPORTOVÉ AKTIVITY: športové aktivity v telocvični, v areáli LVS

ROZVOJ IKT ZRUČNOSTÍ: počítačové hry

17.25 - 17.30 Hygiena a nástup na večeru

17.30 - 17.50 Večera

17.50 - 18.30 Voľná rekreačná činnosť pod dozorom vychovávateľa

18.30 - 19.30 Večerná hygiena po skupinách, sledovanie TV, počúvanie hudby

19.45 - 20.00 VEČERNÁ KOMUNITA - hodnotenie dňa v skupine

20.00 - 20.15 Upratovanie kúpeľní

20.15 – 20.30 Večierka

V nedeľu majú deti večierku tak ako v pracovných dňoch.

Dozor:

Pred vyučovaním, na vyučovaní, cez prestávky, na vychádzke, na exkurzii, pri ostatnej výchovno-vzdelávacej činnosti vyplývajúcej z učebných osnov, pri výchovných akciách organizovaných LVS, pri výchovno-vzdelávacej činnosti a pri školskom stravovaní zabezpečujú dozor pedagogickí zamestnanci podľa rozvrhu dozoru, resp. podľa rozpisu služieb vychovávateľov a pomocných vychovávateľov, ktorý schvaľuje riaditeľka LVS a je vyvesený v zborovni LVS.

1.5 KOMPETENCIE DIEŤAŤA POČAS POBYTU V LVS

Kompetencie detí na druhom stupni ZŠ, nižšie sekundárne vzdelávanie podľa ISCED 2:

Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

1. kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti, upravené podľa odporúčania Európskeho parlamentu a rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie,

2. sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

2. kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky,

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov, kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií - má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako

predpoklad ďalšieho rozvoja,

- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní, kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy
- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

4. kompetencie (spôsobilosti) občianske

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

5.kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine,
- uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

6. kompetencie (spôsobilosti) pracovné

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,

- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,

- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

7. kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

8. kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.⁴

Kompetencie detí s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím

Kompetencie učiť sa učiť

- rozumie prečítanému textu
- samostatne vypracováva domáce úlohy
- učí sa text naspamäť
- má záujem o knihy a časopisy

Komunikačné kompetencie

- slušne vyjadruje svoj názor
- pri komunikácii nepoužíva vulgárne slová
- nezapája sa nevhodne do komunikácie dospelých
- nechá rozprávať aj svojho spolužiaka

Sociálne kompetencie

- vie správne vyjadriť svoje potreby, city a pocity
- v skupine detí nepresadzuje len svoju osobu

⁴ zdroj: Štátny vzdelávací program ISCED2 http://utv.ki.ku.sk/uploads/file/p_537.pdf, stiahnuté dňa 20.8.2019

- zvláda postupne ťažšie a ťažšie stresové situácie
- neútočí agresívne (verbálne i fyzicky) na spolužiakov
- neničí pri konfliktoch svoje okolie
- neobracia agresivitu proti sebe
- rešpektuje úlohy skupiny
- dokáže prehrať bez zlosti
- dokáže uznať, že niekto je lepší
- dokáže vhodným spôsobom prejať radosť z víťazstva
- nevysmieva sa slabším a viac postihnutým spolužiakom
- poskytne pomoc alebo pomoc privolá
- odolá pokušeniu vziať si cudziu vec, nájdenú vec vráti⁵

Pracovné kompetencie

- sám si iniciatívne vyhľadá pracovnú činnosť
- ochotne pomôže spolužiakovi pri práci
- ovláda jednoduché manuálne zručnosti
- ovláda základy poľnohospodárskych prác
- ovláda seba obslužné činnosti potrebné pre praktický život
- plní si svoje povinnosti
- prácu dokončí

Občianske kompetencie

- uvedomuje si potrebu prijatia zodpovednosti za svoje správanie
- prejavuje úctu k rodičom, náhradným rodičom, vychovávateľom
- prejavuje úctu a pomáha starším ľuďom
- pozná svoje práva a povinnosti v spoločnosti

Kultúrne kompetencie

- ovláda základy kultúrneho správania na verejnosti
- ovláda základy kultúrneho správania v styku s dospelou osobou
- rozlišuje kultúrne a nekultúrne správanie
- je ochotný podieľať sa na kultúrnych podujatiach v skupine
- kultivuje svoj talent
- zúčastňuje sa recitačných, speváckych a športových súťaží

CIEĽOM VÁCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV V NIŽŠOM SEKUNDÁRNOM VZDELÁVANÍ – ISCED 2 JE:

Hlavným cieľom je, aby deti nadobudli :

⁵ /Program na rozvoj sociálnych kompetencií: <http://www.saske.sk/str8/edisko/program.pdf/>

- primerane veku rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie), zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Zámery nižšieho sekundárneho vzdelávania sú **očakávania od dieťaťa**:

- osvojiť si základ všeobecného vzdelania poskytovaného školou,
- mať záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy,
- osvojiť si a využívať efektívne stratégie učenia sa,
- nadobudnúť primeranú úroveň komunikačných spôsobilostí a spolupráce,
- mať rešpekt k druhým a zodpovedný vzťah k sebe a svojmu zdraviu.⁶

1.6 METÓDY A FORMY VÝCHOVNEJ ČINNOSTI V LVS

Postupy, metódy a formy výchovno-vzdelávacej činnosti vychádzajú z rešpektovania individuality každého jednotlivca, z jeho potrieb, možností, schopností a záujmov. Výchovný program „*Cesta k návratu*“, je založený na individuálnej a skupinovej tímovej práci, na ktorej sa podieľajú: učitelia, vychovávatelia, psychológovia, zdravotná sestra.

Dané činnosti sa prelínajú s tematickými, rekreačnými, oddychovými a záujmovými aktivitami.

LVS Poľný Kesov podporuje a pomáha udržiavať pravidelný styk dieťaťa umiestneného v zariadení s rodinnými príslušníkmi, alebo s osobami blízkymi dieťaťu. Práve NÁVRAT k svojim blízkym, k bezproblémovému fungovaniu v pôvodnom sociálnom prostredí je cieľom LVS. LVS poskytuje odborné služby a pomoc formou individuálnych stretnutí zákonným zástupcom dieťaťa s cieľom zapojiť ich do liečebno-výchovného procesu.

Krátkodobejšie pobyty dieťaťa dávajú spätnú väzbu pedagogickým a odborným zamestnancom školského zariadenia o individuálnych pokrokoch, posunoch v rozvoji dieťaťa. Z pobytu dieťaťa zákonný zástupca, alebo osoby blízke dieťaťu vypisujú dotazník zameraný na prejavy dieťaťa, ktoré sú vedomé aj nevedomé. Vyplnený dotazník je po návrate k dispozícii multidisciplinárnemu tímu, ktorý spoločne vytvára ďalší plán práce s dieťaťom.

Dieťa je v LVS **prioritne motivované bodovacím systémom zariadenia**, z ktorého mu po vyhodnotení plynú výhody aj obmedzenia.

Pobyt dieťaťa v LVS trvá spravidla tri až dvanásť mesiacov. Dĺžka pobytu dieťaťa v LVS vychádza z individuálnych potrieb dieťaťa vzhľadom na jeho špecifické potreby. **Pri**

⁶ Zdroj: http://utv.ki.ku.sk/uploads/file/p_537.pdf, dňa 18.8.2019

opätovnom zaradení dieťaťa do LVS rešpektujeme rozhodnutie zákonného zástupcu s odporúčaním školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Výchovná činnosť prebieha v popoludňajších hodinách podľa rozvrhu hodín do 20:30 hod. Po 20:30 hod., až do prevzatia detí vyučujúcimi v nasledujúci deň, sa o deti starajú pomocné vychovávateľky.

Základnou organizačnou formou výchovy je skupinová výchovno-vzdelávacia aktivita s individuálnym prístupom ku dieťaťu. **Vo výchovno-vzdelávacom procese preferujeme aktivizujúce a motivačné metódy a formy práce.**

Výchovné štandardy a výchovné osnovy v VPŠZ sú pre vychovávateľov východiskom pre vypracovanie ročných výchovných plánov pre výchovné skupiny. Výchovné skupiny sú rozdelené podľa ročníkov. Ročný výchovný plán výchovnej skupiny je podkladom pre pravidelné vypracúvanie týždenných plánov výchovnej činnosti s obsahom všetkých tematických oblastí výchovy.

Metódy a stratégie v LVS:

- pozorovanie,
- rozhovor, diskusia,
- pomoc, napodobňovanie, príklad, názorná ukážka – demonštrácia,
- individuálny prístup,
- vysvetlenie / usmernenie,
- povzbudenie, pochvala, príp. pokarhanie,
- tréning vzorových situácií,
- hodnotenie, sebahodnotenie, hodnotenie iných,
- hra, rozprávanie, dramatizácia,
- vychádzka,
- prezentácia výsledkov formou viacerých možných výstupov, zväčša formou digitalizácie, prípadne verbálnej prezentácie,
- riešenie problémových situácií (individuálnou alebo skupinovou formou).

Formy:

- odpočinok, relaxácia,
- čítanie kníh, časopisov, web—stránok k danej téme, náčuv,
- tematické hry, konštruktívne hry, stolové hry,
- práce s výtvarnými a inými technikami,
- kreslenie, maľba rôznymi vyjadrovacími prostriedkami, dopĺňovačky / krížovky, osemsmerovky, sudoku,
- práce s knihou, práce s PC,
- vychádzky, výlety, besedy, kvízy, súťaže, vystúpenia,
- hudobno-pohybové hry, súťaživé hry, dramatizácia, didaktické hry, športové hry.

Výchovné zásady uplatňované vo výchovno-vzdelávacej činnosti s deťmi:

1. uplatňovať zásadu trpezlivosti zo strany pedagóga, ktorému je dieťa zverené, klud, ovládanie sa, nedať sa dieťaťom vyprovokovať.
2. dbať na dôslednosť vo výchovo-vzdelávacom procese, podmienená kontrolou zo strany dospelého osoby,
3. Dodržiavať zásadu pozitívneho stimulovania - pochvala, ocenenie, povzbudenie nielen za dobré výkony, ale aj za snahu,
4. dopriať dieťaťu možnosť relaxácie a oddychu, najmä po ergoterapii – zásada práce, ale aj oddychu,
5. dopriať dieťaťu realizovať svoje záujmy -nenútiť dieťa do nadmerného kludu, neobmedzovať ho za charakter/živost', dopriať mu priestor na jeho realizáciu formou športových hier, cvičení na fyzickú zdatnosť a kondíciu,
6. zabrániť vzniku a fixovaniu pocitu menejcennosti,
7. vytvoriť pozitívne ovzdušie spolupráce dospelého a dieťaťa a možnej podpory / dôvery,
8. hodnotiť výkony spravodlivo a s ohľadom na možnosti dieťaťa.

1.7 SPOLUPRÁCA S RODIČMI A INÝMI SUBJEKTAMI

1. Spolupráca so zriaďovateľom - zriaďovateľ poskytuje školskému zariadeniu metodické a právne poradenské služby, zabezpečuje financovanie zo štátneho rozpočtu a uskutočňuje kontrolu vo všetkých jej činnostiach.

2. Spolupráca s radou školy pri zariadení - pomáha zvyšovať kvalitatívnu úroveň pôsobenia vzájomnou výmenou návrhov, spoločným hľadaním spôsobov a možností riešenia problémov.

3. Spolupráca s rodinou, zákonným zástupcom - LVS prostredníctvom vedenia, psychológa, pedagógov – vychovávateľov, učiteľov spolupracuje s rodinami a zákonnými zástupcami detí. Úzka je spolupráca s Centrami pre deti a rodiny a DSS, ktorých klientmi sú deti v LVS.

Rodičov detí zapája sanatórium do akcií a aktivít, organizovaných sanatóriom: pasívnou alebo aktívnou formou (kultúrne akcie ako napr. Deň otvorených dverí a iné).

Z pohľadu primárnej diagnózy konkrétneho žiaka a možných zmien v správaní, konaní a celkovom stave žiaka je nutná úzka spolupráca pedagóg – psychológ – rodič/zákonný zástupca – zdravotná sestra.

4. Spolupráca s inými subjektmi - LVS spolupracuje s obcami Rastislavice, Veľká Dolina – na poli kultúry a prezentácie detí na verejnosti, s obcou Poľný Kesov – na poli sponzorskej spolupráce pri organizácii akcií, s občianskymi združeniami Pokeson, Nitrava Cedron, PZ

Breza, s rančom Veľká Dolina – formou poskytovania hypoterapie, s p. Fuskovou – formou poskytovania canisterapie, a podobnými zariadeniami (LVS Kynek, OUI Mojmírovce)- a pod.

5. Spolupráca formou inklúzie s MŠ Poľný Kesov a ZŠ Poľný Kesov.

1.8 PROJEKTY

LVS spoločne so ZŠ pri LVS sa zapája do projektov, ktoré môžu rôznym spôsobom skvalitniť výchovno-vzdelávací proces v LVS. V spolupráci s občianskymi združeniami a dobrovoľníkmi, LVS realizuje rehabilitačno-terapeutické aktivity (Canisterapia, Hipoterapia, Arteterapiu, Ergoterapi...), podporné akcie a zážitkové aktivity pre zdravotne znevýhodnených jedincov (napr.. plavecký výcvik v neďalekom kúpalisku Nitrava Poľný Kesov).

Deti sa zúčastňujú Tvorivých dielní v rámci projektu „Tvoriť môže každý“ v Nitrianskej galérii, výtvarných súťaží a súťaží v poézii, v próze organizovaných školským zariadením, školou, rôznymi inštitúciami v rámci regiónu aj celého Slovenska, súťaží v speve Gaňova Tarnava a pod.

V terapeuticko - výchovnej oblasti realizujeme projekty:

- hipoterapia,
- ergoterapia,
- canisterapia,
- tvorivé dielne – prvky arteterapie,
- relaxačné cvičenia,
- aquaterapia -hry vo vode,
- inklúzia,
- dramaterapia (v rámci TKC a krúžkovej činnosti),
- podporná psychoterapia,
- psychologické poradenstvo.

Pokračovanie v projekte ***Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí*** – cieľom projektu je podporiť sociálnu inklúziu osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prostredníctvom uľahčenia ich prístupu k získavaniu zručností potrebných na trhu práce a podporiť ďalšie vzdelávanie osôb pracujúcich v oblasti ich integrácie do spoločnosti.

Pokračovanie v projekte ***Malé kroky k zdravému životu***, ktorý bol aj finančne podporený NDS, deti vedieme k úcte k zdraviu, aby pestovali vzťah k zdravému životnému štýlu. Uskutočňujeme zaujímavé aktivity k Svetovému dňu výživy, Týždňu zdravia, Európskemu

dňu bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v oblasti dopravnej výchovy. Z financií projektu sa nakúpili pre LVS nové bicykle, ktoré naďalej využívame na rozvoj regionálnej výchovy-cykloturistika.

Projekt *Tvorivé dielne*, ktorý umožňuje deťom spoznať netradičné výtvarné techniky, prežívať radosť z efektívnej tvorby, napr. aj prostredníctvom počítačového softvéru, alebo majú možnosť spoznať prácu na hrnčiarskom kruhu.

Účinnosť nášho výchovného pôsobenia prehlbuje aj *projekt Inklúzie* v spolupráci so ZŠ a MŠ Poľný Kesov.

Projekty sú náročné na prípravu a organizáciu, ale ich výsledky sú veľkým prínosom.

2 CIEĽ LVS POĽNÝ KESOV

2.1 HLAVNÝ CIEĽ LIEČEBNO-VÝCHOVNÉHO PROCESU A MIMOŠKOLSKEJ VÝCHOVY

Cieľom, poslanie výchovy a vzdelávania v LVS je starostlivosť o deti s narušeným vývinom osobnosti, ktoré si vyžadujú krátkodobé liečebno-výchovné pôsobenie a reedukáciu zameranú na úpravu sociálnej adaptácie. Pod pojmom deti s abnormným vývinom osobnosti sa rozumejú tie deti, ktoré prejavujú výrazné znaky zlej adaptácie na širšie a užšie sociálne prostredie v dôsledku ich úzkostných, negativistických, agresívnych a iných neprimeraných reakcií voči svojmu prostrediu, v dôsledku čoho dochádza u nich k výchovným ťažkostiam, majú problémy vo vzdelávacom procese a prejavujú sa u nich známky osobnej nespokojnosti so sebou a neadekvátnosťou ich sociálnej role.

Ciele výchovno-vzdelávacej činnosti vychádzajú z cieľov stanovených v zákone 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako aj z cieľov stanovených v Štátnom vzdelávacom programe a z individuálnych potrieb každého dieťaťa so zreteľom na primárnu diagnózu dieťaťa.

Rešpektovanie vekových osobitostí detí, hygienických zreteľov, prihliadanie na intenzitu zaťaženia a rozsah diagnózy detí nepopierajú, že činnosť v LVS musí byť úzko prepojená so školským vyučovaním. Dôležitá je jednotnosť výchovného pôsobenia na základe rovnocenného partnerstva a súhry vychovávateľov a učiteľov.

Medzi ciele v oblasti výchovného pôsobenia sa zaraďuje:

- Zabezpečovať výchovu a vzdelávanie detí s poruchami aktivity a pozornosti a deťom so špecifickými poruchami učenia,

- Zabezpečovať kvalitnú výchovu mimo vyučovania a prípravu na vyučovanie deťom, ktoré sú umiestnené v liečebno-výchovnom sanatóriu,
- Zabezpečovať získavanie kompetencií dieťaťa v nadväznosti na školský vzdelávací program Nie sme zlí, vo výchovnej oblasti sa zameriavať na prehľbovanie prierezových tém: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Enviromentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia,
- Sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého dieťaťa,
- Plniť úlohy pri ochrane detí pred sociálno-patologickými javmi, v prevencii problémového vývinu detí, v prevencii delikventného vývinu,
- Ako zariadenie výchovnej prevencie poskytovať odbornú pomoc deťom zo sociálne alebo výchovne zlyhávajúceho prostredia, ako aj deťom s narušeným psychosociálnym vývinom za súčasnej spolupráce s rodinou s cieľom zlepšiť, alebo zachovať jej funkciu,
- Motivovať deti k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie a výchovné výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu výchovy a vzdelávania;
- Rozvíjať u detí funkčnú gramotnosť a kritické myslenie. Naučiť deti kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie, vrátane zdravej výživy;
- Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti a aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach;
- Poskytovať každému dieťaťu príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami;
- Posilňovať úctu k rodičom, náhradným rodičom, k učiteľom a vychovávateľom, ale i k ostatným osobám, ktoré sa zúčastňujú na výchove a vzdelávaní detí;
- Posilňovať u detí úctu k ľudským právam a základným slobodám, viesť deti k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí;
- Pripravovať deti na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie;
- Rozvíjať u detí sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu, podporovať prosociálne správanie detí;
- Poskytovať každému dieťaťu mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia.

Jednotlivé ciele je možné dosiahnuť aj vďaka možnostiam, ktoré poskytuje zariadenie. Jeho umiestnenie v tichom prostredí, mimo mesta, v obci a vďaka rozlohe areálu, ktorý je k dispozícii a vďaka veľkosti budovy, ktorá má možnosti na **realizáciu všetkých terapií**: ARTErapie, PSYCHOterapie, DRAMATOterapie, CANISterapie, HYPOOterapie, AQUAterapia a pod.

Do popredia sa dostáva aj otázka **MIMOŠKOLSKEJ VÝCHOVY**. Pod týmto termínom budeme rozumieť výchovu, prebiehajúcu počas výchovného pôsobenia na dieťa no v inom ako školskom prostredí (na akciách organizovaných inými zariadeniami, na súťažiach, výstavách, exkurziách a pod.)

Platí, že aj **mimoškolská výchova má svoje ciele:**

- ☐ dosiahnuť čo najvyšší stupeň rozvoja osobnosti dieťaťa s prihliadnutím na jeho možnosti dané povahou a závažnosťou primárnej diagnózy s vyústením do možného spoločenského uplatnenia,
- ☐ rozvíjať kľúčové kompetencie (spôsobilosti) ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov detí so ŠVVP na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Poslanie a strategické ciele mimoškolskej výchovy

- ☐ nahrádzať rodinnú výchovu počas umiestnenia v LVS dočasne – u detí z rodinného prostredia, z CDR a DSS/ZSS,
- ☐ rozvíjať pracovné zručnosti a návyky, spoločenské a hygienické návyky, osvojovať a upevňovať kultúrne správanie a rozvoj pozitívneho vzťahu k estetike úpravy prostredia,
- ☐ podporovať záujmy, osobnosť a schopnosti každého dieťaťa s rešpektovaním jeho individuálnych osobitostí a potrieb,
- ☐ prelínať edukačný proces so záujmovou činnosťou so zameraním na širokú škálu tvorivých, športových, hudobno-pohybových a zážitkových aktivít,
- ☐ posilniť motiváciu vychovávateľov, ich profesijný a odborný rast,
- ☐ rozvíjať osobnosť dieťaťa podľa modelu KEMSAK – čo znamená rozvíjať jeho vedomosti, schopnosti, zručnosti, city, motiváciu, hodnotový systém, tvorivosť s prihliadnutím na špecifické poruchy detí,
- ☐ viesť deti k prosociálnemu správaniu podľa modelu R. Roche Olivara, rozvíjať u detí také spôsobilosti a vlastnosti ako sú: úcta k sebe samému, počúvanie, úsmev, pozdrav, poďakovanie, pozitívne hodnotenie správania druhých, pochvala, vyjadrenie vlastných citov, pomoc, darovanie, delenie sa, interpersonálna a sociálna empatia,
- ☐ rozvíjať u detí sociálne zručnosti, ktoré sú potrebné pre bežný život – naučiť sa komunikovať s druhými ľuďmi, nadväzovať s nimi kontakty, pomáhať im spolupracovať a nenásilne riešiť rôzne konflikty, naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie a preberať na seba zodpovednosť, vedieť sa kultivovane správať,
- ☐ vytvárať také situácie, v ktorých sa môže dieťa, ktoré nedosahuje dobré výkony v učení alebo v správaní, pozitívne prejaviť, uvedomiť si svoje schopnosti, zručnosti, dobré vlastnosti a zažiť pocit hodnoty a úspechu,
- ☐ vytvárať prostredie dôvery, porozumenia, podpory a záujmu o dieťa, aby dieťa mohlo dôverovať vychovávateľovi a v skupine sa cítiť bezpečne,
- ☐ vychovávať deti k zdravému životnému štýlu, viesť ich k starostlivosti, ochrane a zodpovednosti za svoje zdravie a životné prostredie,

- naučiť deti zmysluplne a zodpovedne využívať moderné informačno-komunikačné technológie,
- vypestovať u detí potrebné a zdraviu prospešné návyky, rozvíjať ich záujmy, nadanie, vštepiť im pozitívne mravné hodnoty, pozitívny vzťah k práci a jej hodnotám, zabezpečiť, aby si deti osvojili také názory, vedomosti, schopnosti a zručnosti, ktoré im umožnia ľahšie zvládať súčasný i budúci život.⁷

2.2 Poslanie

SWOT ANALÝZA zameraná na podmienky v LVS Poľný Kesov

Medzi silné stránky patria:

- Lokalizácia LVS v prírodnom prostredí s možnosťou environmentálneho poznávania;
- Spolupráca s obcou;
- Tvorivo-humanistický model výchovy;
- Individuálny prístup k deťom, rešpektovanie osobitostí dieťaťa;
- Organizovanie zaujímavých aktivít, terapií pre žiakov LVS;
- Aquaterapia v termálnom kúpalisku Thermal Nitrava priamo v Poľnom Kesove;
- Hipoterapia a pedagogicko-psychologické jazdenie v neďalekej obci Veľká Dolina;
- Tvorivé dielne spojené s arteterapiou v Nitrianskej Galérii a spolupráce s umelcami, výtvarníkmi,
- Dlhoročná spolupráca so Súkromnou zákl. umeleckou školou Heleny Madariovej;
- Udržiavanie kultúrnych tradícií formou krúžkou s preferenciou o ľudové tradície a zvyklosti;
- Organizovanie aktivít na podporu inklúzie;
- Kvalitná a rozmanitá záujmová činnosť detí (krúžková činnosť);
- Možnosť športového vyžitia a pohybového rozvoja detí;
- Kvalitná webová stránka školského zariadenia;
- Používanie elektronickej triednej knihy;
- Miestnosť na rozvoj počítačovej gramotnosti;
- Miestnosť na rozvoj čitateľskej gramotnosti;

Slabé stránky

- Čiastočná nekvalifikovanosť učiteľov pre ISCED 2;
- Absentujúce skúsenosti vo vzdelávaní žiakov s intelektom v norme, a s tým súvisiace Testovanie 5, Testovanie 9, vyučovanie cudzieho jazyka;
- Nedostatok finančných prostriedkov na terapeutickú činnosť LVS, na doplnenie edukačných pomôcok, na modernizáciu interiéru a exteriéru;
- Nebezpečenstvo vzniku nedoplatkov zo strany zákonných zástupcov detí zo sociálne znevýhodneného prostredia;

⁷ ZDROJ: Výchovný program LVS Nitra – KYNEK, platný od 1.9.2016

- Budova v prevádzke od 1957 potrebuje rozsiahlu rekonštrukciu;
- Slabšie materiálne vybavenie relaxačných miestností, klubovne;
- Slabšie povinné materiálno-technické zabezpečenie učební a telocvične pre deti nižšieho sekundárneho vzdelávania;
- Nutnosť rekonštrukcie exteriérového vybavenia a vybudovanie ďalších moderných a atraktívnych priestorov na rozvoj jemnej a hrubej motoriky žiakov, napr. preliezačky, lezecká stena, dotykovo-zvuková stena a pod.
- Oplotenie LVS- z hľadiska bezpečnosti žiakov hrozí riziko vybehnutia na cestu;
- Absentujúce supervízie pre pedagógov, psychologická pomoc pre pedagogických zamestnancov.

Príležitosti

- Výmena skúseností s pedagógmi z iných LVS;
- Získavanie grantov v spolupráci s OÚ NR;
- Zlepšovanie spolupráce so zákonnými zástupcami detí, prevencia vzniku nedoplatkov;
- Zlepšovanie spolupráce s inými organizáciami;
- Skvalitňovať terapeutické a inovatívne formy a metódy práce v LVS;
- Efektívne využiť priestory v budove po finančnej dotácii;
- Spolupracovať s ÚPSVaR;
- Ďalšie vzdelávanie pedagógov, pomoc pri riešení problémov pomocou supervízií;
- Získavanie sponzorov;
- Získavanie finančných prostriedkov prostredníctvom projektov, spolupracou s OZ POKESON na terapeutickú činnosť LVS;

Ohrozenia

- Strata motivácie zamestnancov;
- Zvyšovanie výdavkov na prevádzku;
- Nedostatok finančných prostriedkov na investície;
- Nepriaznivá finančná situácia zákonných zástupcov detí;

2.2 STRATÉGIE VÝCHOVNO-VZDELÁVACEJ ČINNOSTI V LVS

AK JE DIEŤA KARHANÉ, NAUČÍ SA ODSUDZOVAŤ,

AK ŽIJE V NEPRIATEĽSTVE, NAUČÍ SA ÚTOČIŤ,

AK ŽIJE V POSMECHU, NAUČÍ SA NEÚPRIMNOSTI.

ALE AK DIEŤA POVZBUDZUJEME, NAUČÍ SA BYŤ SMELÉ,

**AK ŽIJE V TOLERANCII, NAUČÍ SA TRPEZLIVOSTI,
AK HO CHVÁLIME, NAUČÍ SA OCEŇOVAŤ,
AK ŽIJE V POCTIVOSTI, NAUČÍ SA SPRAVODLIVOSTI,
AK ŽIJE V BEZPEČÍ, NAUČÍ SA VERIŤ,
AK JE PRIJÍMANÉ, UZNÁVANÉ A OBKLOPENÉ PRIATELSTVOM,
NAUČÍ SA VO SVETE HĽADAŤ LÁSKU.**
(neznámy autor)

Na vývoj dieťaťa najvýznamnejšie pôsobia okrem rodiny, rodinného prostredia práve pedagógovia - učitelia a vychovávatelia. Na pedagógoch závisí aká atmosféra bude v triede, alebo vo výchovnej skupine. Kvalitu pedagóga určuje jeho osobnosť, štýl výchovy či vyučovania, jeho správanie, sociálne cítenie s deťmi a veľa iných faktorov.

Keďže deti, ktoré sú umiestnené v LVS opúšťajú na dlhšie obdobie svoje rodinné prostredie (aj keď je to u niektorých prostredie centra pre deti a rodiny) potrebujú získať pocit bezpečia, dôvery k dospelým, ale aj k deťom. Výchovno-vzdelávacie pôsobenie na dieťa, aby mohlo byť úspešné musí dodržiavať stratégie, ktoré rešpektujú individuálne a skupinové osobitosti detí, ich diagnózy, rozvíjajú ich tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie.

LVS Poľný Kesov podporuje stratégiu tvorivo-humanistickej výchovy (THV) pred tradičnou výchovou.

Porovnávacie znaky	Tradičná výchova	Tvorivo-humanistická výchova
Ciele výchovy	Sú vyjadrené predovšetkým obsahom • Disciplína je daná vonkajším prostredím • Podriadenosť, poslušnosť	Výchova je na prvom mieste • Rozvoj individuálnej osobitosti dieťaťa
Obsah výchovy	• Kvantita poznatkov o všetkom • Dôraz na obsah, pamäť, výkon pre všetkých rovnako • Uchovanie poznatku, nie „AKO“ uchovať poznatky	• Nie je cieľom, ale prostriedkom • Hľadajú sa obsahy pre individuálny rozvoj dieťaťa • Učí dieťa ako sa učiť a vzťahu k učeniu

Metódy vo výchove	• Slovné odovzdávanie hotových poznatkov • Dôraz na činnosť vychovávateľa	• Vyšší podiel samostatnosti dieťaťa • Zážitková výchova • Aktivizujúce metódy založené na činnosti dieťaťa
Vzťah vychovávateľa k dieťaťu	• Vyšší stupeň direktívnosti • Hľadanie nedostatkov u dieťaťa	• Vyšší stupeň demokracie (partnerstva) • Prevaha pozitívnych interakcií
Hodnotenie dieťaťa	• Pamäťové výkony • Nie sú dané kritériá hodnotenia, dieťa nevie „ako to má byť“ • Dôraz na výsledok, nie na proces • Hodnotia sa chyby	• Dieťa pozná kritériá hodnotenia • Sebahodnotenie dieťaťa • Prevaha pozitívneho hodnotenia • Stanovenie pravidiel
Postavenie vychovávateľa	• Nižší stupeň možnosti rozhodovania • Nižší stupeň pedagogickej tvorivosti	Vyššia autonómia v pedagogickom riadení

2.3 TEMATICKÉ OBLASTI VÝCHOVY V LVS

Výchova a vzdelávanie mimo vyučovania budú realizované v týchto tematických oblastiach výchovy, ktoré sú ďalej rozpracované a špecifikované i jednotlivých výchovách.

Oblasti výchovy:

- **vzdelávacia (rozumová)**
- **spoločenská a vedná (mravná, dopravná, výchova k rodičovstvu)**
- **pracovne – technická**
- **prírodovedná a environmentálna (ekologická)**
- **estetická výchova (výtvarná, hudobná, literárna a dramatická)**
- **telovýchovná, zdravotná a športová (turistická)**
- **výchova k manželstvu a rodičovstvu**

1. Vzdelávacia oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjať samostatnosť v príprave na vyučovanie

- rozvíjať záujem o prečítaný text
- rozvíjať záujem o recitovanie básní
- učiť získať nové informácie cez internet alebo prostredníctvom tlače

2. Spoločenská a vedná oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- naučiť slušne vyjadrovať svoj názor
- naučiť nepoužívať vulgárne slová
- nevysmievať sa slabším a menej úspešným
- naučiť počúvať druhého pri rozhovore
- naučiť nepresadzovať len svoju osobu
- naučiť sa zvládnuť stresujúce situácie
- naučiť ovládať svoje agresívne reakcie
- naučiť sa ovládať svoje sexuálne prejavy
- naučiť pracovať v skupine
- podieľať sa na tvorbe kultúrnych programov
- naučiť sa vyhrávať ale aj prehrávať
- vedieť zniesť kritiku
- vedieť odolať pokušeniu prisvojiť si cudziu vec
- vedieť prijať zodpovednosť za svoje správanie
- naučiť sa spolurozhodovať o živote v skupine
- vedieť rozlíšiť kultúrne a nekultúrne správanie
- naučiť vážiť si rodičov náhradných rodičov, pedagógov, starších ľudí
- pomôcť druhému, keď to potrebuje
- poznať svoje práva ale aj povinnosti

3. Pracovná a technická oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- vedieť si samostatne a iniciatívne nájsť pracovnú činnosť
- naučiť iniciatívne druhému pomôcť pri práci
- poznať základy poľnohospodárskych prác
- rozvíjať jednoduché manuálne zručnosti
- rozvíjať seba obslužné činnosti
- naučiť sa plniť si svoje povinnosti a prácu dokončiť

4. Prírodovedná a environmentálna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia
- rozvíjať zručnosti pri jednoduchej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia

5. Estetická oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjať základy vzťahu k umeniu
- rozvíjať talent a špecifické schopnosti
- rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností
- prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetikej úprave prostredia
- podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí na internáte
- objavovať krásu v bežnom živote

6. Telovýchovná, zdravotná a športová oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- kultivovať základné hygienické návyky
- pochopiť význam pravidelného pohybu a cvičenia
- rozvíjať športový talent a schopnosti
- poznať základné princípy zdravého životného štýlu
- pochopiť škodlivosť fajčenia, alkoholu a iných drog

7. Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Cieľové zameranie výchovnej oblasti:

- rozvíjanie praktické zručnosti súvisiace s rodinným životom
- uvedomiť si hodnotu rodiny,
- uvedomiť si hodnotu lásky ako ľudského citu a zmyslu pre rodinu,
- rozvíjať cit pre rodinu, uvedomovať si potrebu starostlivosti a vzájomnej pomoci.

2.4 VÝCHOVNÝ PLÁN LVS

Výchovný plán je vypracovaný pre 5 ročníkov, 6 výchovných skupín na daný školský rok v spolupráci s vedením LVS a v nadväznosti na plán práce LVS. Rozvoj osobnosti dieťaťa a jeho kompetencií je zabezpečovaný striedaním jednotlivých výchovných činností vo všetkých tematických oblastiach výchovno-vzdelávacieho procesu v LVS.

V LVS sa realizuje zložka výchovnej činnosti denne podľa týždenného plánu vzhľadom k zloženiu výchovnej skupiny detí. Vychovávateľ prihliada na individuálne schopnosti a danosti detí a celkový psychický stav dieťaťa a klímu v danej skupine pri aplikácii danej výchovnej zložky. Vychovávateľia realizujú výchovnú činnosť tak, aby sa v priebehu dňa striedala relaxačno-rekreačná činnosť so vzdelávacou činnosťou a záujmové aktivity s jednotlivými zložkami výchovy.

Počas popoludňajšej činnosti - v rámci mimoškolskej výchovy sa deti zúčastňujú rôznych podujatí, organizovaných inými zariadeniami, kde reprezentujú školské zariadenie svojimi umeleckými aktivitami, talentom, prípadne športovými aktivitami.

Kružková činnosť je realizovaná pod vedením učiteľa v pondelok po vyučovaní, mimo priamej vyučovacej povinnosti učiteľa. Záujmová činnosť je rozdelená na 60 hodín za jeden školský rok.

Výchovný plán je zložený z 3 častí:

Názov výchovnej skupiny:

Názov tematických oblastí výchovy:

Počet výchovno-vzdelávacích činností /aktivít v jednotlivých skupinách – najmenší možný počet (33) / (17)

Tematická oblasť výchovy	Minimálny počet výchovno-vzdelávacích činností / aktivít					
	I.VS	II.VS	III. VS	IV. VS	V. VS	VI. VS
Mravno-spoločenská oblasť	33	33	33	33	33	33
Esteticko-výchovná oblasť	33	33	33	33	33	33
Pracovno-rozumová výchova	33	33	33	33	33	33
Telovýchovná a športová oblasť	17	17	17	17	17	17
Prírodovedno-environmentálna oblasť	17	17	17	17	17	17
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	33	33	33	33	33	33

Interné rozdelenie jednotlivých tematických oblastí výchovy v LVS:

Mravno-spoločenská	min. 1-krát do týždňa
Pracovná a rozumová výchova	min. 1-krát do týždňa
Estetická výchova	min. 1-krát do týždňa
Telesná výchova	min. 1-krát za 2 týždne
Environmentálna a ekologická	min. 1-krát za 2 týždne
Rodinná výchova a výchova k manželstvu a rodičovstvu	min. 1-krát do týždňa

2.5 VÝCHOVNÉ OSNOVY LVS

(PRÍLOHA)

2.6 VÝCHOVNÝ JAZYK V LVS

V liečebno-výchovnom sanatóriu v Poľnom Kesove je výchovným jazykom jazyk slovenský.

2.7 PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Personálne zabezpečenie je podmienené počtom detí v špeciálnom výchovnom zariadení. Pri plnej kapacite zariadenia s počtom 6 výchovných skupín, bude potrebné navýšenie počtu pedagogických a odborných zamestnancov. Podľa prílohy vyhlášky č. 323/2008 Z.z. (Príloha č. 1)

Pri počte 5 výchovných skupín sa o výchovu, vzdelávanie a bezpečnosť detí sa musí starať minimálne deväť kvalifikovaných vychovávateľov vrátane vedúceho vychovávateľa a päť pomocných vychovávateľiek.

Personálne zaradenie

Vedúci vychovávateľ (VV) 1.VV,

Každá **výchovná skupina** má: Zodpovedný vychovávateľ (ZV), Striedajúci vychovávateľ (SV), Pomocný vychovávateľ (PV)

I.VS	1.ZV	7.SV	1.PV
II.VS	2.ZV	8.SV	2.PV
III.VS	3.ZV	9.SV	3.PV
IV.VS	4.ZV	7.SV	4.PV
V.VS	5.ZV	8.SV	5.PV
VI.VS	6.ZV	9.SV	6.PV

Vychovávateľa pracujú vo výchovných skupinách podľa stabilného plánu služieb, ktorý vychádza z rozvrhu hodín učiteľov. Vo výchovných skupinách sa budú podľa možnosti v priebehu pracovného týždňa striedať maximálne dvaja vychovávateľa. Počas víkendu budú deti rozdelené do troch, alebo štyroch výchovných skupín. Rozdelenie bude predovšetkým podľa veku a podľa naplánovaných služieb vychovávateľiek.

Vychovávateľa budú úzko spolupracovať s učiteľmi, školským psychológom a zdravotnou sestrou. Spoločne budeme riešiť výchovné problémy vzniknuté počas vyučovania, ale aj popoludní a vo večernom čase. Učiteľ, vychovávateľ a deti budú o týchto výchovných problémoch hovoriť na pravidelných komunitách od pondelka do štvrtka, kedy bude hodnotiacia komunita. Deti budú hodnotené formou bodovacieho systému LVS Poľný Kesov.

Vychovávateľa sa budú okrem pedagogických porád stretávať na pracovných poradách s vedúcim vychovávateľom a na metodickom združení vychovávateľov.

2.8 MATERIÁLNO – TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Na realizáciu cieľov výchovy liečebno-výchovného sanatória sú využívané všetky priestory školského zariadenia a školského pozemku. Budova zariadenia sa nachádza v obci Poľný Kesove, ktorá je vyhľadávaná kvôli termálnym prameňom. Budovu tvorí klasická školská jednoposchodová budova mestského typu z obdobia päťdesiatych rokov minulého storočia. Okolie školského zariadenia so stromami, okrasnými kríkmi a kvetmi pôsobí dojemom lesoparku, ktorý plynulo prechádza do zalesnenej časti extravilánu obce.

Ubytovacia časť pozostáva z siedmych spální, izolačnej miestnosti, Ošetrovne - miestnosti pre pomocné vychovávateľky a zdravotnú sestru a z klubovej miestnosti. Popoludňajšia príprava na vyučovanie je vykonávaná v priestoroch tried školského zariadenia, ktoré je oddelené od internátu. Triedy sú architektonicky upravené, aby deti, ktoré si úlohy urobili skôr, môžu pracovať v oddelenej časti triedy, aby ostatných nerušili. Deti sú v zariadení ubytované podľa

veku a podľa pohlavia. Deti, ktoré sú umiestnené v LVS prichádzajú s diagnózami: poruchy pozornosti a aktivity a špecifické poruchy učenia.

V zariadení je možné ubytovať 48 detí, v prípade plnej kapacity budú potrebné rekonštrukčné priestorové úpravy na úkor prenajatých priestorov obecnej ZŠ.

Kvalifikovaní pedagógovia, učitelia a vychovávatelia sú zárukou odborného a ľudského prístupu k deťom.

Pozitívom zariadenia je jeho vlastný rozľahlý pozemok, ktorý poskytuje deťom široký priestor na množstvo hier, športového a iného pohybového vyžitia sa. Okrem športovej zóny, ktorá pozostáva z futbalového ihriska, lúky na iné loptové hry, kopca na zimné sánkovanie, pieskoviska na skok do diaľky, malej bežeckej rovinky, má okolie zariadenia aj oddychové zóny s lavičkami, hojdačkami a preliezačkami. Bezprostredná blízkosť lesa ponúka možnosti častých vychádzok do pekného prostredia. Zároveň je tu priestor na vytváranie vzťahu k ekológii, poznávaniu fauny a flóry. Zariadenie má svoj jablňový sad, pozemok s vrbinami na prácu s vŕbovým prútím, skleník na predpestovanie rôznych rastlín, zeleninové políčka pre každú výchovnú skupinu ale aj kvetinové záhony, o ktoré sa starajú vychovávatelia so svojimi skupinami detí. V prípade nepriaznivého počasia a hlavne v zimných mesiacoch je vychovávateľom k dispozícii aj telocvičňa, ktorá má protišmykovú podlahu a je dobre vybavená na rôzne loptové hry, ako je prehadzovaná, volejbal, florbal, basketbal, ale predovšetkým stolný tenis, ktorý deti s obľubou hrajú. K dispozícii sú bicykle a kompletná výbava pre cyklistov minimálne pre jednu výchovnú skupinu. Okrem klubovne a telocvične sa deti môžu zahrať, ale i pracovať s počítačmi v počítačovej miestnosti. Manuálnej zručnosti sa deti priučajú v pracovnej dielni a v malom jednoizbovom, pôvodne školskom byte, kde je kuchynka pre výchovné účely – rozvoj manuálnych zručností, sociálne príslušnosť, a miestnosť, ktorú môžu deti využívať na rodinnú terapiu, aktivity spoločensko-vednej oblasti, ale aj iných výchovných oblastí.

BUDOVA LVS JE ČLENENÁ NA:

Budova LVS – suterén

- ☐ Dielňa údržbára
- ☐ Kotolňa (dielňa, kotle)
- ☐ Sklad údržbára
- ☐ Spojovacia chodba
- ☐ WC pri kotolni (1 WC, 1 umývadlo)
- ☐ Práčovňa
- ☐ Šatne detí
- ☐ Žiacka dielňa
- ☐ Elektrický rozvádzač
- ☐ Spojovacie chodby

- ☐ Jedáleň pre deti MŠ
- ☐ Sklad MŠ
- ☐ Jedáleň
- ☐ Kuchyňa
- ☐ 2 sklady suchých potravín
- ☐ Spojovacia chodbička pri skladoch
- ☐ Sklad na papier
- ☐ Sklad zeleniny
- ☐ Šatňa pre kuchárky
- ☐ Prechodové chodby
- ☐ Predsieň, WC pri kuchyni (1 WC, 1 umývadlo)

Budova LVS – prízemie

- ☐ Vstupný vestibul
- ☐ Schodište do suterénu
- ☐ Spojovacia chodba
- ☐ Kancelária ekonómky LVS
- ☐ Kancelária sociálnej pracovníčky
- ☐ Riaditeľňa
- ☐ Zborovňa
- ☐ Počítačová učebňa / Čítareň
- ☐ Spojovacia chodbička (1 umývadlo) pri zborovni
- ☐ Chlapčenská kúpeľňa (6 umývadiel, 6 spŕch)
- ☐ Dievčenská kúpeľňa (6 umývadiel, 6 spŕch)
- ☐ 2 kancelárie (hospodárka - vedúca ŠJ) (1 umývadlo)
- ☐ WC pre dievčatá (1 umývadlo, 3 WC)
- ☐ WC pre chlapcov (1 umývadlo, 2 WC, 3 pisoáre)
- ☐ Schodište k telocvični
- ☐ Telocvična
- ☐ Sklad telocvičného náradia
- ☐ Spojovacie schodištie na poschodie
- ☐ WC pre zamestnancov (2 umývadlá, 4 WC)
- ☐ Miestnosť na komunitné stretnutia na ploche 36 m²
- ☐ 2 učebne pre deti ZŠ (1 umývadlo)
- ☐ 2 učebne pre deti MŠ (1 umývadlo)
- ☐ WC pre deti MŠ (2 umývadlá, 2 pisoáre, 2 WC)
- ☐ Kancelária pre psychologičky,
- ☐ Snowzeelen miestnosť
- ☐ Spojovacia chodbička
- ☐ Školský byt – príručný archív
 - sklad pomôcok
 - spojovacia chodbička

- umývadlo,
- WC,
- archív v pivničných priestoroch

Budova LVS – poschodie (internátna časť)

- ☐ 6 spální na ploche:
 - spálňa č. 1 58,8 m² – 6 postelí
 - Izolačná miestnosť 19,2 m² - 4 posteľe
 - spálňa č. 2 78 m² – 7 postelí
 - spálňa č. 3 46 m² – 6 postelí
 - spálňa č. 4 56 m² – 6 postelí
 - spálňa č. 5 55 m² – 5 postelí
 - spálňa č. 6 25 m² - 4 posteľe + 25 m² sklad
 - spálňa č. 0 19,2 m² – 4 posteľe
- ☐ Chodba internátu
- ☐ Ošetrovacia miestnosť a miestnosť pre nočné vychovávateľky (1 umývadlo) na ploche 36 m²
- ☐ Klubovňa na ploche 36 m²
- ☐ WC pre chlapcov (1 umývadlo, 3 WC)
- ☐ WC pre dievčatá (1 umývadlo, 3WC)

Budova LVS – poschodie (školská časť)

- ☐ 5 učební na ploche: učebňa č. 1 s miestnosťou čitateľskej gramotnosti 84 m²
- učebňa č. 2 s kuchynkou, interaktívnou tabuľou 74 m²
- učebňa č. 3 s interaktívnou tabuľou 92 m²
- učebňa č. 4 s kuchynkou a interaktívnou tabuľou 74 m²
- učebňa č. 5 s kuchynkou 74 m²

- ☐ Chodba školy
- ☐ WC pre chlapcov (1 umývadlo, 2WC, 4 pisoáre)

Dievčatá počas vyučovania využívajú WC na prízemí (1 umývadlo, 3WC)

- ☐ Spojovacie schodište na povalu
- ☐ v každej učebni je umývadlo
- ☐ Kabinet učebníc a učebných pomôcok

Učebne sú vybavené školským nábytkom podľa prílohy k vyhláske č. 527/2007 Z.z.

Povala

Budova garáže

- Dvojgaráž (auto) na ploche 24m²

Vonkajšie priestory

Zatravněný školský dvor s rozlohou 4,2 ha, slúži na výchovno-vyučovací a relaxačný proces.

Vybetónovaná plocha a príjazdová cesta v areáli sa využíva na bicyklovanie, korčuľovanie, kolobežkovanie – dopravnú výchovu. Okrem športovej zóny, ktorá pozostáva z futbalového ihriska, lúky na iné loptové hry, kopca na zimné sánkovanie, pieskoviska na skok do diaľky, malej bežeckej rovinky, má okolie zariadenia aj oddychové zóny s lavičkami, hojdačkami a preliezačkami.

Bezprostredná blízkosť lesa ponúka možnosti častých vychádzok do pekného prostredia. Zároveň je tu priestor na vytváranie vzťahu k ekológii, poznávaniu fauny a flóry. Zariadenie má svoj jablňový sad, pozemok s vrbinami na prácu s vrbovým prútím, skleník na predpestovanie rôznych rastlín, skleníková konštrukcia s vysokými záhonmi z paliet na pestovanie byliniek. V areáli sa nachádzajú aj kvetinové záhony. Za budovou LVS má svoje priestory vyčlenené MŠ.

2.9 PODMIENKY NA ZAISTENIE BOZP

Pri výchovnej práci a plnení stanovených cieľov je dôležité mať na pamäti bezpečnosť detí a ich zdravie. Aby vychovávatelia efektívne predchádzali úrazom, pravidelne sa zúčastňujú školenia BOZP, ktoré vedie externý technik BOZP. Zároveň je vykonaná kontrola technických zariadení, protipožiarnych opatrení a elektroinštalácie podľa platných predpisov. Zistené nedostatky odstraňuje externý bezpečnostný a požiarny technik.

Na začiatku každého školského roka má zodpovedný vychovávateľ povinnosť oboznámiť deti s Poriadkom školského zariadenia a poučiť ich o bezpečnosti pri výchovnej činnosti a hrách. Splnenú úlohu o poučení písomne potvrdí a dokument doloží do spisu dieťaťa. Poučenie o bezpečnosti sa dotýka hlavne manipulácie s audio a video technikou, práce s počítačmi, ale aj činnosti v dielni a pri hrách v telocvični.

V LVS sú vypracované interné pravidlá týkajúce sa pobytu v školskej dielni, v telocvični, v počítačovej miestnosti a v klubovej miestnosti. V budove zariadenia sú zavesené pravidelne kontrolované hasiace prístroje a na viditeľnom mieste sú umiestnené požiarno poplachové smernice, požiarny evakuačný plán s nákresom evakuačného plánu internátu s únikovými smermi v prípade požiaru, alebo inej situácie, ohrozujúcej životy detí a dospelých. S deťmi sa pravidelne absolvujú účelové cvičenia. V priebehu školského roka sú uskutočnené dva cvičné poplachy, s nácvikom evakuácie školského zariadenia a internátu.

Súčasťou denného režimu sú pravidelné vychádzky do prírody a blízkeho okolia školského zariadenia. Za týmto účelom je často nevyhnutné použiť cestnú komunikáciu a to aj vo večerných hodinách za zníženej viditeľnosti. Vychovávatelia majú k dispozícii reflexné pásky a reflexné vesty.

Pri návšteve kúpaliska v obci, alebo pri aquaterpii môže byť jeden vychovávateľ vo vode maximálne s piatimi deťmi.

Podľa internej smernice je pre deti zabezpečený pravidelný denný pitný režim.

2.10 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA DETÍ

2.10.1 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

Kontrolným systémom, ktorý je založený na bodovaní je možné udržať disciplínu detí, zároveň kontrolovať požiadavky zo strany pedagógov, dodržiavanie pravidiel LVS a zisťovať mieru posunu rozvoja jednotlivých kompetencií dieťaťa. Kontrolným systémom sa zároveň zisťuje i posun na línii dôvodu / problému, pre ktorý sa dieťa dostáva do LVS.

Veľké komunitné sedenia prebiehajú počas popoludní v čase od 14.30 – 15.15 v pondelok a vo štvrtok.

Malé skupinové sedenia, prebiehajú v utorok a v stredu po vyučovaní podľa harmonogramu, schváleným riaditeľkou LVS. Malé komunitné sedenia vedú psychologičky LVS, v spolupráci s vychovávateľom a triednym učiteľom.

KOMUNITA V PONDELOK – HARMONOGRAM:

Komunitu vedie vedúca výchovy, v spolupráci s psychologičkami a vychovávateľmi, za prítomnosti riaditeľky LVS.

1. OTVORENIE:

A, Služba dňa otvorí komunitu úderom na triangel a povie, koľká komunita v poradí sa otvára. Komunitu vedie vedúca výchovy, v spolupráci s psychologičkami a vychovávateľmi.

B, Výchovná skupina (podľa harmonogramu) si pripraví prezentáciu sviatkov, významných dní, jubileí osobností – k danému týždňu – forma prezentácie je ľubovoľná (verbálna, vizuálna, dramatizácia, pieseň, báseň, tanec....)

C, Sviatky – (meniny a narodeniny), pesnička „Veľa šťastia, zdravia,“ gratulácia, sladkosť.

2.VOLNÁ TRIBÚNA – každé dieťa a pedagóg má priestor povedať svoj názor na správanie sa skupiny alebo dieťaťa, môže predniesť svoju sťažnosť, môže pochváliť a vyjadriť dobrý alebo zlý pocit z niečoho.

Volná tribúna je aj priestorom pre prednesenie požiadaviek p.riaditeľke LVS zo strany detí, aj zamestnancov.

3.HODNOTENIA TÉMY TÝŽDŇA: hodnotenie zvládnutia témy týždňa jednotlivými deťmi. Výber najúspešnejšieho dieťaťa je v kompetencii vychovávateľa. Vychovávateľ vyberie vždy len jedno dieťa z danej skupiny. Meno dieťaťa sa bude nachádzať na „**STENE CTI.**“ Najúspešnejších 5 detí zo všetkých detí LVS, ktorých meno sa bude nachádzať najčastejšie na Stene cti bude obdarovaných: výletom, návštevou divadla / kina, kúpaliska a pod.

4. ZADANIE NOVÉHO HESLA NA ĎALŠÍ TÝŽDEŇ – heslo zadajú a vysvetlia psychologičky,

5. UKONČENIE – uzavrie skupina, ktorá má službu dňa cinknutím na triangel.

KOMUNITA VO ŠTVRTOK – HARMONOGRAM:

Komunitu vedie vedúca výchovy, v spolupráci s psychologičkami a vychovávateľmi.

1.OTVORENIE:

Služba dňa otvorí komunitu úderom na triangel a povie, koľká komunita v poradí sa otvára. Komunitu vedie vedúca výchovy, v spolupráci s psychologičkami a vychovávateľmi.

Pesnička na úvod komunity – druhá ľudová pieseň podľa výberu skupiny, ktorá mala v ten týždeň prezentáciu.

B, HODNOTENIE:

AKTIVITY – hodnotí sa celkové snaženie dieťaťa v rámci prác, ktoré robí nad rámec svojich povinností, ochota pomôcť dospelému a samotný výkon. Aktivity sú hodnotené písmenom A.

Za najväčší počet A dieťa môže získať odmenu: sladkosť od vedúcej výchovy.

SPRÁVANIE, NAPREDOVANIE

Deti vo výchovnej skupine sa postavia na farebne označené pásma podľa toho, koľko bodov za správanie za celý týždeň získali.

1. stupeň – zelené pásmo

2. stupeň – oranžové pásmo

3. stupeň – červené pásmo

vychovávateľky aj s vysvetlením prečítajú, koľko bodov ktoré dieťa dostalo. Deti v zelenom pásme sú odmenené možnosťou ísť na nákup.

C, INFORMÁCIE A OZNAMY:

vedenie komunity oznámi mimoriadne mínusové a plusové body. Deti sa môžu k týmto mimoriadnym bodom vyjadriť.

D, UKONČENIE:

Služba dňa je prečítaná podľa rozpisu služieb a končí komunitu úderom na triangel.

Rozlúčka s odchádzajúcim dieťaťom - vedenie komunity odovzdá darček so sladkosťou a darček dieťaťu môžu dať aj iné deti, ak si ho pripravila.

Ukončenie komunity – vedenie ukončí komunitu a Služba dňa udrie na triangel.

Bodovací systém hodnotenia správania detí

Štandardné body:

Učitelia: od -1 do -10 bodov , od +1 do +3 body,

Vychovávateľia: od -1 do -10 bodov , od +1 do +3 body,

Pomocné vychovávateľky: od -1 do -10 bodov , od +1 do +3 body.

Plusové štandardné body získajú deti:

- za pomoc iným deťom,
- za slušné oslovenie iného dieťaťa, dospelého,
- za slušné správanie a plnenie si svojich povinností...

Mínusové štandardné body získajú deti:

- za neplnenie si povinností,
- za nedovolenú výmenu vecí,
- za klamanie,
- za krádež - prisvojenie si cudzej veci,
- za podvádžanie,
- za provokovanie.

EXTRA plusové body + 1 až + 5 získajú deti:

- za pomoc druhému, keď sa ostatní smejú,
- za upokojenie konfliktu medzi deťmi,
- za zabránenie konfliktu,
- za zvládnutie provokácie,
- za upozornenie na prípadné nebezpečenstvo (zápalky, cigarety, iné nebezpečné látky, ostré predmety),
- za vzornú reprezentáciu školy a vystúpenia na kultúrnych podujatiach.

Pracovná aktivita – za samostatnú fyzickú aktivitu vykonanú dobrovoľne, ochotne na požiadanie, dostáva dieťa od učiteľov, denných i nočných vychovávateľov do kolónky

Vo štvrtok sa na hodnotiacej komunite sčítajú A-čka. Najšikovnejšie deti budú odmenené sladkosťou od vedúcej výchovy.

EXTRA mínusové body -1 až -5 dostanú deti:

- za vulgárne správanie,
- za používanie vulgarizmov,
- za vyvolanie bitky,
- za agresívne správanie voči spolužiakovi, voči sebe a vyhrážanie sa bitkou,
- za provokáciu a vyvolávanie konfliktov,
- za prinesenie cigariet, zápaliek a zapaľovača do školy,
- za odchod od skupiny bez súhlasu vychovávateľa a bez následného vysvetlenia odchodu,
- za svojvoľný pohyb po areáli školy bez povolenia dospelého,
- za nepovolený vstup do zborovne a izolačnej miestnosti
- za vedomé ocikávanie záchodov, mimo záchodovej misy a nedodržiavanie základných hygienických návykov.

Extra mínusové body -5 až -10 dostanú deti:

- za seba poškodzovanie,
- za navádzanie na seba poškodzovanie (úmyselné),
- za vulgarizmy voči dospelšej osobe,
- za svojvoľný pohyb mimo areálu školy,
- za dokázateľne premyslenú krádež, alebo podvod,
- za neodovzdanie mobilného telefónu podľa pravidiel zariadenia,
- chlapci, ale aj dievčatá za sexuálne obťažovanie jeden druhého a iné nevhodné sexuálne správanie,
- za agresívne správanie voči majetku školy (ničenie násteniek, rozbíjanie okien a dverí, za seba poškodzovanie a marenie výkonu zdravotnej starostlivosti lekára, zdravotnej sestry alebo vychovávateľa),

- za odmietnutie príchodu do zariadenia po prázdninách,
- za extrémne agresívne správanie voči iným deťom s ohrozením ublíženia na zdraví

EXTRA mínusové body s dôsledkom zaradenia do červeného pásma, dostanú deti

- za fajčenie v areály, mimo areál, alebo v budove zariadenia
- za výraznú verbálnu agresivitu voči dospelému a vyhrážanie sa,
- za vedomé zneužitie liekov alebo iných drog
- za fyzickú agresivitu voči pedagógovi alebo zamestnancovi zariadenia
- za ublíženie na zdraví inému dieťaťu
- za svojvoľný pohyb po dedine
- za šikanovanie mladších a slabších
- za útek zo zariadenia
- za prechovávanie a šírenie obrázkov ohrozujúcich morálny vývin dieťaťa
- za prechovávanie zdravie ohrozujúcich predmetov ako sú boxer, strelná a bodná zbraň, iné ostré predmety
- za vlámanie sa do cudzieho objektu, alebo do iných priestorov a skriň v zariadení.

Množstvo bodov potrebných na dosiahnutie jednotlivých hodnotiacich pásiem

Deti s celotýždenným pobytom

30 bodov a viac,	dosiahnu	1. stupeň správania – zelené pásmo.
13 až 29 bodov,	dosiahnu	2. stupeň správania – oranžové pásmo.
12 bodov a menej,	dosiahnu	3. stupeň správania – červené pásmo.

Deti s pobytom bez víkendu

- 1. stupeň: 22 bodov a viac**
- 2. stupeň: 11 až 21 bodov**
- 3. stupeň: 10 bodov a menej**

Mimoriadne výchovné opatrenia:

- Napomenutie tr. učiteľom a vychovávateľom, pokarhanie triednym učiteľom
- Napomenutie vedúcim vychovávateľom
- Napomenutie riaditeľom LVS, pokarhanie riaditeľom LVS
- Návrh na vylúčenie z pobytu v LVS

- Pri závažnom porušení školského a internátneho poriadku, veľkej agresivite voči spolužiakovi, alebo dospelému, šikanovaní a podozrení z trestného činu (nepovolené ozbrojovanie), je nutné privolať hliadku policajného zboru.

Deti, ktoré sa po štvrtkovej hodnotiacej komunite nachádzajú v **červenom pásme** správania, majú zakázané:

- telefonovať cez mobil alebo pevnú linku, prijímanie hovorov je dovolené,
- nakupovať v miestnom obchode sladkosti,
- zúčastniť sa možného výletu do okresného mesta,
- e – mailovať v piatok poobede so svojim detským domovom,
- hrať počítačové hry,
- odísť na návštevu k rodičom.

Odmeny a tresty

1. Odmeny

Zelené pásmo:

- sladkosť
- e- mailovanie v piatok po obede
- možnosť ísť domov na víkend
- pri viacnásobnom získaní zeleného pásma možnosť ísť na výlet
- mať možnosť ísť hrať počítačové hry

Oranžové pásmo:

- e- mailovanie do CDR alebo rodičom,
- možnosť ísť domov na víkend

3 Tresty

Červené pásmo:

- zákaz nakupovania v obchode (pozastavené vreckové)
- zákaz ísť domov na víkend,
- zákaz hrania počítačových hier,
- zákaz používania mobilného telefónu a PC.

Služba dňa

Služba dňa sa prečíta na komunitách v pondelok až vo štvrtok podľa rozpisu služieb. Služba dňa si vykonáva svoje povinnosti od komunity po komunitu i počas víkendu. Služba dňa je sloвне hodnotená vychovávateľom na komunite aj s pripomienkami detí. Kvalitné splnenie povinností môže byť vychovávateľom ohodnotené „A“, (aktivitou).

Povinnosti Služby dňa

- odomknúť a zamknúť komunitnú miestnosť pod dozorom vychovávateľa,
- trianglom začať a ukončiť komunitu,
- skontrolovať okná po skončení komunity,
- vyniesť smetné koše pri triede a v triede,
- ráno odnieť kôš so špinavou bielizňou,
- pripraviť handry a urobiť poriadok v kúpeľni po večernej hygiene,
- po večernej hygiene odnieť koše so špinavou spodnou bielizňou.

2.11 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA PEDAGOGICKÝCH A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

Hodnotenie výchovno-vzdelávacieho procesu možno považovať za jeden z rozhodujúcich pedagogických a zároveň aj motivačných nástrojov riadenia, ktorý využíva vedúci pedagogický zamestnanec pri získavaní spätnej väzby o úrovni výchovno-vzdelávacieho procesu a pri motivovaní pedagogických zamestnancov ku zvyšovaniu kvality svojej práce. Hospitačná činnosť predstavuje jednu z metód hodnotenia kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.

Vedúci vychovávateľ má možnosť vybrať si z dvoch možností ako urobiť hospitáciu vo výchovnej skupine.

a / **tradičná, klasická forma hospitačnej činnosti**, t.j. priamej účasti hospitujúceho na výchovno-vzdelávacej činnosti vrátane napísania záznamu o hospitácii, prípadne s prijatím opatrení.

Tradičná forma hospitácie sa realizuje:

*kompletným hospitačným záznamom – celá výchovná jednotka,

*čiasťkovou hospitáciou – časť počas jednej výchovnej jednotky,

*otvorenou hospitáciou – viacdňová hospitácia, prípadne hospitácia realizovaná dvoma vedúcimi pracovníkmi.

Tradičná forma hospitačnej činnosti sa realizuje 1x za polrok u každého pedagogického zamestnanca.

b / druhou možnosťou je **vykonávanie hospitácií inými, netradičnými metódami hospitačnej činnosti**.

• **Výsledkom aplikovania netradičnej formy hospitačnej činnosti je znalosť výsledkov práce každého vychovávateľa, potenciálu, rezerv.** Škála metód, ktoré možno využiť:

1. analýza plánu výchovno-vzdelávacej činnosti,
2. pozorovanie,
3. rozhovor,

4. spätná väzba,
5. účasť na väčších podujatiach zariadenia.

Zásadným pozitívom netradičnej formy hospitačnej činnosti je, že sa realizuje v podmienkach pokojnej atmosféry bez stresu hospitovanej osoby, ktorá ani nevie, že je hospitovaná, preto sa správa prirodzene a ukáže svoje reálne kvality alebo naopak nedostatky.

Analýza plánu výchovno-vzdelávacej činnosti vychovávateľ je východisková metóda hospitačnej činnosti, ak plán obsahuje odporúčanú štruktúru uvádzanú v predchádzajúcich častiach (tematická oblasť výchovy, výchovno-vzdelávací cieľ, obsah a stratégie VVČ)

Štruktúra plánu VVČ umožňuje vedúcemu pedagogickému zamestnancovi poznať, či vychovávateľ:

- **plní výchovné osnovy pre príslušný ročník,**
- **ovláda obsah výchovno-vzdelávacích aktivít,**
- **ponúka zaujímavé, primerané výchovno-vzdelávacie činnosti,**
- **vytyčuje správne a primerané výchovno-vzdelávacie ciele,**
- **plánuje výchovno-vzdelávací proces v jeho skupine detí,**
- **projektuje výchovno-vzdelávací proces v jeho skupine detí s využitím motivačných, aktivizačných a tvorivost' detí rozvíjajúcich stratégií VVČ.**

Pozorovaním možno zistiť:

- **úroveň a výsledky práce vychovávateľa,**
- **štýl práce vychovávateľa,**
- **jeho náročnosť,**
- **celkové vedenie detí a jeho vzťah k deťom.**

Pozorovať možno:

- **správanie sa detí - úroveň spoločenského vystupovania, zapájanie sa detí do podujatí v zariadení, súťaže, kultúrne vystúpenia a pod.,**
- **vzťah vychovávateľa k deťom a naopak, vzťah k deťom vlastnej skupiny a k ostatným deťom zariadenia,**
- **komunikáciu vychovávateľa s deťmi, neverbálne prejavy a pod.,**
- **riešenie vážnejších problémov s dieťaťom alebo so skupinou detí**

Pozorovanie poskytuje vedúcemu pedagogickému zamestnancovi informácie o vychovávateľovi, či vychovávateľ:

- **uplatňuje partnerskú komunikáciu s deťmi,**
- **akceptuje názory detí,**
- **ovláda racionálnu argumentáciu,**
- **prejavuje pozitívne očakávanie výkonu dieťaťa,**
- **podporuje samostatnosť dieťaťa,**
- **zvláda záťaž a stres,**
- **prejavuje dieťaťu dôveru a slušnosť,**
- **vlastným príkladom prezentuje dodržiavanie pozitívnych ľudských hodnôt a pod.**

Rozhovor poskytuje informácie v dvoch rovinách:

- od dieťaťa
- od vychovávateľa.

Umožňuje získavať informácie o dosahu výchovno-vzdelávacej činnosti na dieťa a jeho pocitov z uskutočnenej činnosti. V rozhovore s vychovávateľom ide o reflexiu uskutočneného. Vychovávateľ sa dostáva do pozície, keď sám v neformálnom rozhovore analyzuje a hodnotí vlastnú prácu. Čo možno považovať za veľmi cenné, nakoľko dobrá vnútorná analýza znamená snahu vychovávateľa o ďalšie zlepšovanie vlastnej práce.

Rozhovor môže poskytnúť informácie okrem iného aj o tom, či a ako vychovávateľ:

- ovplyvňuje personálny rozvoj dieťaťa
- hodnotí priebeh a výsledky výchovno-vzdelávacích aktivít

Spätná väzba sa realizuje permanentne, respondenti sa do nej zapoja dobrovoľne a otázky smerujú k zisteniu názorov na úroveň výchovno-vzdelávacej činnosti.

Odporúčanou formou je jednoduchý dotazník, ktorý je určený deťom, rodičom detí a detským domovom. Vhodne formulovanými otázkami možno touto metódou zistiť, ako deti, rodičia, alebo detské domovy hodnotia:

- **vzťah vychovávateľa k deťom,**
- **úroveň komunikácie vychovávateľa s deťmi,**
- **motivačné schopnosti vychovávateľa,**
- **realizovanie zaujímavých činností,**
- **rešpektovanie jedinečnosti každého dieťaťa,**
- **podporovanie a pomáhanie dieťaťu a pod.**

Účast' na väčších podujatiach v zariadení, pomáha získavať informácie o schopnostiach vychovávateľov:

- organizujúcich podujatie,
- pripravujúcich deti na podujatia, o ich kreativite, komunikácii, špecifických zručnostiach.

Hodnotenie takýchto podujatí sa uskutočňuje spravidla pred celým pedagogickým kolektívom, teda pôjde zároveň o reflexiu aj o sebareflexiu, čo môže prispievať ku skvalitneniu spolupráce všetkých vychovávateľov.

Pri realizácii hospitačnej činnosti vedúcim pedagogickým zamestnancom je vhodné využívať hodnotenie, ktoré sa bude opierať predovšetkým o kladné zistenia a až následne o riešenie prípadných negatívnych zistení.

Vychovávateľ by mal získať pocit, že jeho práca je sledovaná s cieľom vyjadriť mu dôveru v jeho schopnosti a pomôcť mu prekonať nedostatky.

Takto realizovaná hospitačná činnosť vedúceho pedagogického zamestnanca môže poskytnúť vychovávateľovi motiváciu pre ďalšie skvalitňovanie svojej práce alebo vzdelávanie.

Tradičná forma hospitačnej činnosti (hospitácia). Hospitácia spočíva v osobnej účasti hospitovaného na realizácii priamej výchovno-vzdelávacej činnosti vychovávateľa s

deťmi jeho skupiny a následnom rozbere uskutočnenej hospitácie a napísaním hospitačného záznamu. Hospitujúci túto formu hospitácie môže hospitovanému oznámiť vopred alebo ju uskutočniť bez predchádzajúceho upozornenia.

Klasickú hospitáciu vykonávame :

- u začínajúceho vychovávateľa,
- u ostatných vychovávateľov najmä pri výskyte problémov súvisiacich s výkonom ich činnosti s deťmi,
- iná plánovaná hospitácia

Hospitácia u začínajúceho vychovávateľa – umožní získať obraz o novom vychovávateľovi o jeho zručnostiach, alebo slabých stránkach. Zároveň dáva priestor hospitujúcemu poskytnúť vychovávateľovi spätnú väzbu o ňom, o jeho úspešnosti, rezervách, o možnosti odborného rozvoja (napr. aj úlohy pre plán jeho odborného rastu, alebo jeho kontinuálneho vzdelávania).

Hospitácia u vychovávateľa, ktorý má problémy – ide o situácie, keď vedúci pedagogický zamestnanec zistí nedostatky (napr. v pláne výchovno-vzdelávacej činnosti, opakované výchovné problémy s deťmi, nedostatky v správaní sa detí skupiny, prípadne sťažnosti detí alebo rodičov).

Iná plánovaná hospitácia – vyplýva z plánu hospitačnej činnosti, ktorý by mal vychádzať z analýzy úrovne výchovno-vzdelávacej práce školského zariadenia v predchádzajúcom školskom roku.

Cieľom hospitácie je hodnotenie úrovne konkrétnej výchovno-vzdelávacej činnosti.

Zameranie hospitácie je orientované na:

- sledovanie realizácie VVČ samotným vychovávateľom,
- sledovanie účinnosti VVČ na dieťa.

Sledovanie realizácie VVČ vychovávateľom – hospitujúci v tejto fáze sleduje:

- kvalitu realizovanej VVČ,,
- podmienky VVČ, ktoré vychovávateľ vytvára,
- efektivitu VVČ.

Pod kvalitou VVČ rozumieme najmä:

- Stanovenie cieľa VVČ - v praxi je v tejto oblasti stále mnoho problémov a preto hospitujúci sleduje či je stanovený cieľ VVČ merateľný, vhodný a primeraný.
- Uplatňovanie humanistickej výchovy – hospitujúci sleduje, či vychovávateľ uplatňuje k deťom partnerský vzťah založený na úcte, dôvere povzbudzovaní, či dáva dieťaťu dostatok priestoru na samostatnú činnosť, či dieťa vedie k sebahodnoteniu a sebaúcte.
- Motivácia dieťaťa k zapojeniu sa do činnosti - hospitujúci sleduje motivačné schopnosti vychovávateľa, primeranosť obsahu VVČ a úloh, ktoré majú deti zvládnuť.
- Spätná väzba – hospitujúci sleduje, či vychovávateľ vytvára priestor pre poskytovanie ale aj prijímanie spätnej väzby od detí a ako s ňou pracuje.

- Klíma, atmosféra na VVČ – hospitujúci sleduje celkovú atmosféru na VVČ, či a ako vychovávateľ vytvára pokojnú pracovnú atmosféru pre všetky deti.

Podmienky VVČ, ktoré vytvára vychovávateľ:

- Začlenenie VVČ v režime dňa – hospitujúci sleduje, či je dodržaný čas na odpočinok a relax detí po vyučovaní.
- Profesionálny prejav vychovávateľa – hospitujúci diagnostikuje vychovávateľov štýl práce, tento by nemal byť direktívny a ak, tak iba v situáciách, ktoré tento štýl vyžadujú (napr. trvanie na dodržiavaní pravidiel, bezpečnosti a pod.).
- Uplatňovanie stratégií VVČ – hospitujúci sleduje, či vychovávateľ aplikuje motivačné, aktivizačné a zážitkové metódy a formy práce.

- Spôsob hodnotenia detí – hospitujúci sleduje, či vychovávateľ využíva pozitívne hodnotenie dieťaťa, či hodnotí aj jeho čiastkové úspechy, či má zručnosti v uplatňovaní širokej škály verbálneho hodnotenia.

- Estetika a hygiena prostredia – má byť samozrejmom a neoddeliteľnou súčasťou pri každej VVČ.

- Primeranosť VVČ – hospitujúci sleduje, či obsah ponúkanej VVČ je pre deti splniteľný, či nepodceňuje alebo naopak nepreceňuje schopnosti detí.

Sledovanie účinnosti VVČ na dieťa. V tejto oblasti hospitácie hospitujúci sleduje:

- Záujem detí o zapojenie sa do činnosti
- Aktivitu detí a prežívanie činnosti deťmi
- Mieru osvojenia si nových poznatkov a zručností

Pohospitačný rozhovor

- Cieľom rozhovoru je okrem iného aj motivovanie vychovávateľa k ďalšej kvalitnej pedagogickej činnosti, preto je potrebné, aby jeho príprave venoval hospitujúci dostatočnú pozornosť.

Dobre pripravený pohospitačný rozhovor by mal plniť tieto požiadavky:

- vhodne zvolený čas tak, aby sa naň mohol pripraviť hospitujúci aj hospitovaný,
- pokojná atmosféra,
- hodnotenie založené na pozitívnom prístupe hospitujúceho.

Vhodne zvolený čas tak, aby sa na pohospitačný rozhovor mohol pripraviť hospitujúci aj hospitovaný zvyšuje kvalitu pohospitačného rozhovoru, lebo obaja si môžu premyslieť svoje hodnotenie. Optimálne je, ak hospitujúci vopred odovzdá hospitujúcemu otázky, na ktoré má vo svojom hodnotení VVČ odpovedať. Preto čas na rozhovor treba zvoliť najmä vtedy, keď hospitovaný neplní úväzok výchovnej práce. Realizovanie rozhovoru hneď po hospitácii nie je vhodné aj z toho dôvodu, že hodnotenie by nebolo komplexné a mohlo by byť ovplyvnené čiastkovým silným pozitívnym alebo negatívnym dojmom.

Pokojná atmosféra - je významným predpokladom kvalitného rozhovoru. Túto musí vytvoriť predovšetkým hospitujúci. Atmosféra sa odvíja aj od miesta rozhovoru, ako aj od pozícií (miesto na sedenie).

Hodnotenie spravidla začína hospitovaný, pričom vychádza z danej osnovy hodnotenia a aj z vlastného hodnotenia a prežitia hospitovanej VVČ.

Hospitujúci by mal v tejto etape preukázať zručnosti aktívneho počúvania tak, aby mohol primerane reagovať vtedy, keď prednesie svoje hodnotenie VVČ.

Hodnotenie založené na pozitívnom prístupe hospitujúceho – cieľom hospitácie by mala byť motivácia hospitovaného do ďalšej kvalitnej pedagogickej činnosti. Z toho dôvodu je vhodné, aby hospitujúci svoje hodnotenie viedol formou motivačného hodnotiaceho rozhovoru. To znamená, že v hodnotení uvádza najskôr pozitívne stránky VVČ, prípadne silné stránky osobnosti hospitovaného, až potom sa vyjadruje k negatívnym zisteniam a rezervám hospitovaného, prípadne k nevyhnutným opatreniam na zlepšenie stavu.

Na záver obidvaja zúčastnení podpíšu hospitačný záznam. Hospitovaný má právo dostať kópiu hospitačného záznamu.

Osnova hodnotenia VVČ, ktorú dostane hospitovaný pred uskutočnením pohospitačného rozhovoru:

- zhodnotenie celkovej úrovne VVČ
- úroveň dosiahnutia stanoveného výchovno-vzdelávacieho cieľa
- účinnosť použitých stratégií VVČ, metód a foriem
- miera úspešnosti VVČ (čo sa mi podarilo)
- miera neúspešnosti VVČ (čo sa mi nepodarilo)
- iné poznatky a pocity hospitovaného

Osnova oblastí VVČ, ktoré v rozhovore hodnotí hospitujúci:

- zhodnotenie celkovej úrovne VVČ,
- najväčšie pozitíva
- správnosť stanovenia výchovno-vzdelávacieho cieľa
- dosiahnutie stanoveného výchovno- vzdelávacieho cieľa
- vhodnosť použitých stratégií VVČ (výber metód, foriem, zdrojov)
- súlad VVČ s výchovnými osnovami
- primeranosť VVČ pre deti
- miera samostatnej činnosti detí
- schopnosť vychovávateľa riešiť nečakané situácie a problémy
- vzťah vychovávateľa k deťom (partnerský, direktívny)
- najväčšie negatíva
- návrhy a opatrenia

Kontrolná činnosť:

Napriek tomu, že hospitačná činnosť je tiež určitou kontrolou procesu VVČ sú určité rozdiely v jej obsahu oproti kontrolnej činnosti.

Druh činnosti Podstatný obsah činnosti - zameranie na proces

Hospitačná činnosť - hodnotenie výchovno-vzdelávacieho procesu v ŠZ

- hodnotenie priebehu VVČ v skupine,

- hodnotenie výkonu priamej VVČ vychovávateľov,
- hodnotenie účinnosti pôsobenia vychovávateľa na osobnostný rozvoj dieťaťa.

Kontrolná činnosť - dodržiavanie pracovnej disciplíny

- dodržiavanie stanovených termínov a úloh,
- presnosť vedenia pedagogickej dokumentácie,
- dodržiavanie BOZP.

Z porovnania vyplýva, že obsahom hospitačnej činnosti je orientácia na realizáciu účinnosti výchovno-vzdelávacieho procesu v ŠZ a obsahom kontrolnej činnosti je orientácia na kontrolu dodržiavania pracovnej disciplíny, dodržiavania vnútorných predpisov a legislatívnych noriem.

Vnútorná kontrola ŠZ musí byť :

- cieľavedomá,
- plánovaná,
- systematická,
- výsledky kontroly sa analyzujú,
- stanovené termíny a úlohy sa sledujú, ich plnenie sa vyhodnocuje a prijímajú sa účinné opatrenia na nápravu zistených nedostatkov.

Kontrolná a hospitačná činnosť vedúceho vychovávateľa

Pri kontrolnej a hospitačnej činnosti vedúceho vychovávateľa je potrebné vychádzať z náplne práce vychovávateľov a pomocných vychovávateľiek. Výchovná činnosť vychovávateľa a pomocnej vychovávateľky je komplexnou činnosťou, kde musí mať vychovávateľ na zreteli celú osobnosť dieťaťa. Preto aj kontrola a hospitačná činnosť konkrétnej činnosti vychovávateľa vedúcim vychovávateľom, jeho príprav na činnosť, celkového prístupu k práci s deťmi, musí byť komplexná.

Počas kontroly práce vychovávateľa si na hospitáciách vedúci vychovávateľ všíma:

- prítomnosť vychovávateľa pri výchovnej skupine,
- celkovú atmosféru pri vstupe do triedy, alebo na pracovisku, kde sa výchovná činnosť vykonáva,
- čistotu a hygienu pracovného prostredia, kde sa výchovná činnosť vykonáva,
- formu a spôsob vypracovania prípravy vychovávateľa na výchovnú činnosť,
- spôsob komunikácie vychovávateľa s deťmi,
- aktivitu detí pri činnosti,
- verbálnu aktivitu detí pri činnosti,
- verbálnu aktivitu vychovávateľa pri činnosti,
- metódy a formy pri dosahovaní výchovného a pracovného cieľa,
- stupeň dosiahnutia stanovených cieľov a príčiny ich nedosiahnutia.

Okrem kontroly a hospitácií u vychovávateľov, vedúci vychovávateľ kontroluje aj **prácu pomocných vychovávateľiek**

Pri ich činnosti si všíma:

- plnenie základných pracovných povinností,
- celkový prístup k deťom, komunikácia s deťmi,
- starostlivosť o deti im pridelené - šatstvo a hygiena,
- úroveň dozoru pri ranných, večerných a nočných službách.

Kontrolná činnosť (mimo hospitácií) vedúceho vychovávateľa budú v priebehu školského roka zamerané:

September - organizácia školského roka, ročné plány práce vychovávateľov, dokumentácia výchovných skupín, individuálne výchovné plány dieťaťa, výchovné osnovy výchovnej skupiny

Október - rekreačná činnosť, úprava areálu školy pracovná výchova (ERGOTERAPIA), ranná činnosť pomocných vychovávateľiek.

November - príprava kultúrneho programu na predvianočnú slávnosť, výtvarná výchova, večerné služby nočných vychovávateľiek.

December - príprava slávnostného predvianočného programu, generálka programu, príprava na vyučovanie, hygiena detí pri kúpaní, mesačné záznamy o správaní detí.

Január - telesná výchova, rekreačná činnosť, polročné hodnotenia správania, nočné služby pomocných vychovávateľiek.

Február - príprava na vyučovanie, vychádzky, príprava karnevalu, starostlivosť o šaty-pomocné vychovávateľky.

Marec - estetická výchova, ranné služby pomocných vychovávateľiek, pozdravy k Veľkej Noci.

Apríl - príprava na vyučovanie, pedagogické záznamy o výchovnej činnosti, večerné služby pomocných vychovávateľiek.

Máj - program ku dňu matiek, pracovná výchova, nočné služby pomocných vychovávateľiek, mesačné záznamy o správaní dieťaťa.

Jún - rekreačná činnosť, vychádzky, koncoročné výlety, koncoročné hodnotenia detí, záznamy o výchovnej činnosti

Podľa zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009, vedúci zamestnanec (vedúci vychovávateľ) jedenkrát ročne najneskôr do konca školského roka hodnotí u vychovávateľov výsledky, kvalitu a náročnosť výkonu pedagogickej činnosti, mieru osvojenia si a využívania profesijných kompetencií. Vedúci vychovávateľ toto hodnotenie vykonáva formou hodnotiaceho pohovoru, z ktorého je na záver vyhotovený zápis.

Z dôvodu transformácie zariadenia na LVS, ktoré vzdeláva deti s bežným intelektom (ročníky 5. – 9. ZŠ) s vývinovými poruchami – poruchou pozornosti a aktivity a poruchami učenia, v školskom roku 2019/2020 vedúca výchovy vykoná u každého zamestnanca 2 hospitácie počas školského roka. Hospitácia bude viesť k celkovému

zisteniu schopnosti prispôbiť sa podmienkam a zmenám vo výchovnom programe Cesta k návratu.

2.12 KVALIFIKAČNÉ POŽIADAVKY NA PZ A OZ A PROFESIJNÝ ROZVOJ ZAMESTNANCOV

Kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii a podkategórii pedagogického zamestnanca a na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii odborného zamestnanca sú vzdelanie a dĺžka výkonu pracovnej činnosti, ak sa vyžaduje.

Ak ide o pedagogického zamestnanca školy, školského zariadenia a triedy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, vyžaduje sa získanie vzdelania v príslušnom študijnom programe v študijnom odbore špeciálna pedagogika alebo absolvovanie kvalifikačného vzdelávania podľa § 43 ods. 1 písm. g); to sa nevzťahuje na učiteľa, ktorý v triede pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vykonáva priamu výchovno-vzdelávaciu činnosť v rozsahu najviac desať hodín týždenne.

§ 19 Kategórie pedagogických zamestnancov

Pedagogický zamestnanec vykonáva pracovnú činnosť v kategórii

- a) učiteľ,
- b) majster odbornej výchovy,
- c) vychovávateľ,
- d) korepetítor,
- e) školský tréner,
- f) pedagogický asistent,
- g) zahraničný lektor,
- h) školský špeciálny pedagóg alebo
- i) učiteľ profesijného rozvoja.

Pedagogický zamestnanec vykonáva špecializované činnosti v týchto kariérových pozíciách:

- a) uvádzajúci pedagogický zamestnanec,
- b) triedny učiteľ,
- c) zodpovedný vychovávateľ,
- d) vedúci predmetovej komisie,
- e) vedúci vzdelávacej oblasti,²⁶⁾
- f) vedúci metodického združenia,
- g) vedúci študijného odboru,
- h) vedúci záujmovej oblasti,
- i) výchovný poradca,
- j) kariérový poradca,

- k) školský koordinátor vo výchove a vzdelávaní,
- l) školský špecialista vo výchove a vzdelávaní alebo
- m) supervízor.

PROFESIJNÝ ROZVOJ

V súlade so zákonom č. 138/2019 Z.z Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 40 hovorí o Profesijnom rozvoji PZ a OZ

(1) Profesijný rozvoj je proces

- a) prehľbovania, zdokonaľovania a rozširovania profesijných kompetencií,
- b) získavania profesijných kompetencií na výkon špecializovaných činností alebo na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca alebo výkon činnosti vedúceho odborného zamestnanca,
- c) získavania profesijných kompetencií vyššieho kariérového stupňa,
- d) overovania profesijných kompetencií na zaradenie do vyššieho kariérového stupňa,
- e) získavania vzdelania na splnenie kvalifikačných predpokladov na výkon ďalšej pracovnej činnosti alebo
- f) využívania a hodnotenia získaných profesijných kompetencií.

2) Profesijný rozvoj sa uskutočňuje podľa profesijných štandardov a v súlade so súčasným vedeckým poznaním, odbornými a spoločenskými požiadavkami na výkon pracovnej činnosti.

(3) Profesijný rozvoj sa uskutočňuje prostredníctvom

- a) vzdelávania,
- b) tvorivej činnosti súvisiacej s výkonom pracovnej činnosti, najmä činnosti vedeckej, výskumnej, publikačnej alebo umeleckej,
- c) sebvzdelávania a výkonu pracovnej činnosti alebo
- d) absolvovania odbornej stáže zameranej na inovovanie profesijných kompetencií.

(4) Profesijný rozvoj sa riadi podľa plánu profesijného rozvoja, ktorý vyplýva zo zamerania školy, školského zariadenia alebo zo zamerania zariadenia sociálnej pomoci. Plán profesijného rozvoja vydáva riaditeľ po prerokovaní so zriaďovateľom, zástupcami zamestnancov a v pedagogickej rade, ak je zriadená. Plán profesijného rozvoja v zariadení sociálnej pomoci vydáva riaditeľ zariadenia sociálnej pomoci.

(5) Na základe plánu profesijného rozvoja vydáva riaditeľ ročný plán vzdelávania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (ďalej len „ročný plán vzdelávania“); v zariadeniach sociálnej pomoci ročný plán vzdelávania vydáva riaditeľ

zariadenia sociálnej pomoci. Ročný plán vzdelávania možno počas jeho platnosti dopĺňať a meniť v súlade s aktuálnymi možnosťami a potrebami školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci.

§ 41 Profesionálny štandard

(1) Profesionálny štandard vymedzuje súbor profesionálnych kompetencií potrebných na zaradenie do:

- a) kategórie a podkategórie pedagogického zamestnanca alebo do kategórie odborného zamestnanca,
- b) kariérového stupňa alebo
- c) kariérovej pozície.

(2) Profesionálny štandard začínajúceho pedagogického zamestnanca a profesionálny štandard začínajúceho odborného zamestnanca je záväzný pre štátny vzdelávací program príslušného odboru vzdelávania a pre opis príslušného študijného odboru.

(3) Profesionálne štandardy v nadväznosti na stupeň vzdelania pre jednotlivé kategórie, podkategórie, kariérové stupne a kariérové pozície vydáva a zverejňuje na svojom webovom sídle ministerstvo školstva.

§ 42 Vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov

(1) Vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa organizuje ako

- a) kvalifikačné vzdelávanie,
- b) funkčné vzdelávanie,
- c) špecializačné vzdelávanie,
- d) adaptačné vzdelávanie,
- e) predtestačné vzdelávanie,
- f) inovačné vzdelávanie,
- g) aktualizácie vzdelávanie.

(2) Vzdelávanie podľa odseku 1 sa poskytuje ako

- a) jednoduchý program vzdelávania, ktorý je uceleným programom určovania, dosahovania a overovania cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávania, jeho hodnotenia, organizácie a riadenia, alebo
- b) program vzdelávania členený na moduly; modulom programu vzdelávania je samostatná, ucelená, záväzná, časová a obsahová jednotka.

(3) Program vzdelávania členený na moduly obsahuje základný modul a najmenej jeden rozširujúci modul. Absolvovanie základného modulu je podmienkou pre absolvovanie rozširujúceho modulu.

§ 43 Kvalifikačné vzdelávanie

(1) Cieľom kvalifikačného vzdelávania je získanie vzdelania, ktorým pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec v príslušnom stupni vyžadovaného vzdelania získa kvalifikačný predpoklad na výkon pracovnej činnosti

- a) v príslušnej kategórii a podkategórii pedagogického zamestnanca,
- b) v ďalšej kategórii pedagogického zamestnanca,
- c) vyučovaním ďalších aprobačných predmetov,
- d) v ďalšej podkategórii kategórie učiteľ,
- e) v príslušnej kategórii odborného zamestnanca, ak ide o vzdelávanie pedagogického zamestnanca s najmenej vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa,
- f) v ďalšej kategórii odborného zamestnanca,
- g) v triedach a školách pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

(2) Poskytovateľom kvalifikačného vzdelávania je vysoká škola a organizácia zriadená ministerstvom školstva.

(3) Kvalifikačné vzdelávanie podľa odseku 1 písm. a) a b) sa organizuje ako doplňujúce pedagogické štúdium, ktorého cieľom je získanie kvalifikačného predpokladu na výkon pracovnej činnosti v kategórii učiteľ, vychovávateľ, majster odbornej výchovy, školský tréner a pedagogický asistent.

(4) Doplňujúce pedagogické štúdium, ktorého cieľom je získanie kvalifikačného predpokladu na výkon pracovnej činnosti v kategórii učiteľ, organizuje vysoká škola aj pre študentov dennej formy vysokoškolského štúdia druhého stupňa v neučiteľských študijných programoch.

(5) Kvalifikačné vzdelávanie podľa odseku 1 písm. c) až f) sa organizuje ako rozširujúce štúdium.

(6) Kvalifikačné vzdelávanie podľa odseku 1 písm. g) sa môže organizovať ako rozširujúce štúdium alebo ako súčasť základného modulu doplňujúceho pedagogického štúdia.

(7) Úspešné absolvovanie kvalifikačného vzdelávania nenahrádza získanie vyžadovaného stupňa vzdelania.

(8) Fyzická osoba, ktorá nie je pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom a spĺňa kvalifikačný predpoklad vyžadovaného stupňa vzdelania na výkon pracovnej činnosti

v príslušnej kategórii alebo v podkategórii pedagogického zamestnanca alebo v príslušnej kategórii odborného zamestnanca, môže absolvovať kvalifikačné vzdelávanie.

§ 44 **Doplňujúce pedagogické štúdium**

(1) Vysoká škola, ktorá uskutočňuje učiteľský študijný program, organizuje doplňujúce pedagogické štúdium ako program členený na moduly a podľa príslušného študijného programu. Program doplňujúceho pedagogického štúdia schvaľuje rektor vysokej školy, ak vnútorné predpisy vysokej školy neurčujú inak. Odborným garantom programu doplňujúceho pedagogického štúdia je vysokoškolský učiteľ, ktorý garantuje kvalitu príslušného študijného programu.

(2) Vysoká škola, ktorá uskutočňuje študijný program, ktorým sa získava vzdelanie na výkon pracovnej činnosti v ďalšej kategórii pedagogického zamestnanca, môže poskytovať rozširujúci modul doplňujúceho pedagogického štúdia podľa príslušného študijného programu. Rozširujúci modul doplňujúceho pedagogického štúdia schvaľuje rektor vysokej školy, ak vnútorné predpisy vysokej školy neurčujú inak. Odborným garantom rozširujúceho modulu doplňujúceho pedagogického štúdia je vysokoškolský učiteľ, ktorý garantuje kvalitu príslušného študijného programu.

(3) Vysoká škola, ktorá neuskutočňuje učiteľský študijný program, organizuje doplňujúce pedagogické štúdium ako jednoduchý program v rozsahu najmenej 200 hodín. Program doplňujúceho pedagogického štúdia schvaľuje ministerstvo školstva. Odborným garantom programu doplňujúceho pedagogického štúdia je odborník s najmenej vedecko-pedagogickým titulom docent alebo umelecko-pedagogickým titulom docent v študijnom odbore, ktorý sa týka obsahu programu doplňujúceho pedagogického štúdia.

(4) Organizácia zriadená ministerstvom školstva organizuje doplňujúce pedagogické štúdium ako program členený na moduly. Program doplňujúceho pedagogického štúdia schvaľuje ministerstvo školstva. Odborným garantom doplňujúceho pedagogického štúdia je odborník s najmenej vedecko-pedagogickým titulom docent alebo umelecko-pedagogickým titulom docent v študijnom odbore, ktorý sa týka obsahu doplňujúceho pedagogického štúdia.

(5) Doplnujúce pedagogické štúdium pre učiteľov profesijných predmetov

a) policajných škôl môže poskytovať len Akadémia Policajného zboru v Bratislave a

b) stredných zdravotníckych škôl môže poskytovať len Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave.

§ 45 **Rozširujúce štúdium**

(1) Vysoká škola, ktorá uskutočňuje študijný program, ktorým sa získava vzdelanie na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v príslušnej podkategórii pedagogického zamestnanca alebo v príslušnej kategórii odborného zamestnanca, organizuje rozširujúce štúdium ako jednoduchý program podľa príslušného študijného programu. Program rozširujúceho štúdia schvaľuje rektor vysokej školy, ak vnútorné predpisy vysokej školy neurčujú inak.

(2) Organizácia zriadená ministerstvom školstva organizuje rozširujúce štúdium ako jednoduchý program v rozsahu najmenej 200 hodín. Odborným garantom rozširujúceho štúdia je odborník s najmenej vedecko-pedagogickým titulom docent alebo umelecko-pedagogickým titulom docent v študijnom odbore, ktorý sa týka obsahu rozširujúceho štúdia. Program rozširujúceho štúdia schvaľuje ministerstvo školstva.

(1) Kvalifikačné vzdelávanie sa ukončuje

a) obhajobou záverečnej práce,

b) záverečnou skúškou, ktorá môže byť aj praktická, a

c) pred najmenej trojčlennou skúšobnou komisiou, ktorú vymenúva

1. rektor vysokej školy, ak vnútorné predpisy vysokej školy neurčujú inak, alebo

2. štatutárny orgán organizácie zriadenej ministerstvom školstva.

(2) Členom skúšobnej komisie môže byť

a) odborný garant kvalifikačného vzdelávania a

b) zamestnanec poskytovateľa s najmenej vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa v príslušnej oblasti a najmenej piatimi rokmi praxe v oblasti, ktorej sa obsah kvalifikačného vzdelávania týka; ak ide o vysokoškolských učiteľov, prax nahrádza vedecká činnosť alebo výskumná činnosť v príslušnej oblasti.

(3) Predsedom skúšobnej komisie je odborník s vedecko-pedagogickým titulom docent alebo titulom profesor alebo umelecko-pedagogickým titulom docent alebo titulom profesor v oblasti, ktorej sa obsah kvalifikačného vzdelávania týka, a najmenej piatimi rokmi praxe v oblasti, ktorej sa kvalifikačné vzdelávanie týka; ak ide o vysokoškolského učiteľa, prax nahrádza vedecká činnosť alebo výskumná činnosť v príslušnej oblasti.

(4) O obhajobe záverečnej práce a o priebehu záverečnej skúšky sa vyhotovuje protokol. Protokol obsahuje

a) meno a priezvisko absolventa kvalifikačného vzdelávania,

b) dátum a miesto narodenia a adresu trvalého pobytu alebo obdobného pobytu absolventa kvalifikačného vzdelávania,

c) názov programu kvalifikačného vzdelávania alebo názov modulu kvalifikačného vzdelávania,

d) názov záverečnej práce a výsledok obhajoby záverečnej práce,

e) predmety, z ktorých absolvent kvalifikačného vzdelávania vykonal záverečnú skúšku, a výsledok záverečnej skúšky z jednotlivých predmetov,

- f) celkový výsledok záverečnej skúšky,
- g) meno, priezvisko a podpis predsedu skúšobnej komisie a členov skúšobnej komisie,
- h) miesto a dátum konania obhajoby záverečnej práce a záverečnej skúšky.

(5) Na základe protokolu o úspešnom vykonaní obhajoby záverečnej práce a úspešnom vykonaní záverečnej skúšky poskytovateľ vydá absolventovi kvalifikačného vzdelávania vysvedčenie o kvalifikačnom vzdelávaní, ktoré obsahuje

- a) evidenčné číslo vysvedčenia a dátum vydania vysvedčenia,
- b) titul, meno, priezvisko a rodné priezvisko absolventa,
- c) dátum a miesto narodenia absolventa,
- d) názov programu kvalifikačného vzdelávania alebo názov modulu kvalifikačného vzdelávania,
- e) rozsah kvalifikačného vzdelávania v hodinách,
- f) číslo a dátum schválenia programu kvalifikačného vzdelávania alebo modulu kvalifikačného vzdelávania,
- g) názov záverečnej práce a predmety, z ktorých bola vykonaná záverečná skúška,
- h) názov kategórie alebo podkategórie pedagogického zamestnanca alebo názov kategórie odborného zamestnanca, pre ktorú absolvent kvalifikačného vzdelávania získal kvalifikačné predpoklady,
- i) odtlačok pečiatky poskytovateľa a podpis štatutárneho zástupcu poskytovateľa.

(6) Ak ide o základný modul doplňujúceho pedagogického štúdia, poskytovateľ vydá absolventovi na základe protokolu o úspešnom vykonaní obhajoby záverečnej práce a úspešnom vykonaní záverečnej skúšky osvedčenie o základnom module doplňujúceho pedagogického štúdia, ktoré obsahuje

- a) evidenčné číslo osvedčenia a dátum vydania osvedčenia,
- b) titul, meno, priezvisko a rodné priezvisko absolventa základného modulu doplňujúceho pedagogického štúdia,
- c) dátum a miesto narodenia absolventa základného modulu doplňujúceho pedagogického štúdia,
- d) názov základného modulu doplňujúceho pedagogického štúdia,
- e) rozsah základného modulu doplňujúceho pedagogického štúdia v hodinách,
- f) číslo a dátum schválenia základného modulu doplňujúceho pedagogického štúdia,
- g) názov záverečnej práce a predmety, z ktorých bola vykonaná záverečná skúška,
- h) odtlačok pečiatky poskytovateľa a podpis štatutárneho zástupcu poskytovateľa.

§ 49 Špecializačné vzdelávanie

(1) Cieľom špecializačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon špecializovaných činností.

(2) Poskytovateľom špecializačného vzdelávania je

- a) vysoká škola, ktorá uskutočňuje študijný program, ktorým sa získava vzdelanie vyžadované na výkon pracovnej činnosti,
- b) stredná odborná škola,
- c) organizácia zriadená ministerstvom školstva,
- d) katolícke pedagogické a katechetické centrum,
- e) národný športový zväz v príslušnom druhu športu alebo športová organizácia poverená týmto národným športovým zväzom, ak ide o špecializačné vzdelávanie na výkon špecializovanej činnosti v oblasti rozvoja športových zručností detí a žiakov a získavania základov konkrétneho druhu športu.

(3) Špecializačné vzdelávanie sa organizuje v rozsahu najmenej 50 hodín ako schválený jednoduchý program špecializačného vzdelávania. Program špecializačného vzdelávania schvaľuje ministerstvo školstva.

(4) Odborným garantom špecializačného vzdelávania je

- a) zamestnanec vysokej školy alebo odborník s najmenej vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa a najmenej piatimi rokmi vedeckej činnosti alebo výskumnej činnosti v oblasti, ktorej sa vzdelávanie týka,
- b) pedagogický zamestnanec poskytovateľa s druhou atestáciou a najmenej piatimi rokmi praxe v oblasti, ktorej sa vzdelávanie týka, alebo
- c) športový odborník z praxe s najmenej vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa získaným v študijnom odbore šport.

(5) Ak ide o odborného zamestnanca, za špecializačné vzdelávanie sa považuje aj certifikačná príprava podľa osobitného predpisu.³⁰⁾

§ 51 **Adaptačné vzdelávanie**

(1) Cieľom adaptačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec a samostatný odborný zamestnanec.

(2) Poskytovateľom adaptačného vzdelávania je škola, školské zariadenie, zariadenie sociálnej pomoci a organizácia zriadená ministerstvom školstva.

(3) Ak ide o výkon pracovnej činnosti pre najmenej dvoch zamestnávateľov, začínajúci pedagogický zamestnanec alebo začínajúci odborný zamestnanec si zvolí poskytovateľa adaptačného vzdelávania. Začínajúci pedagogický zamestnanec pracoviska praktického vyučovania absolvuje adaptačné vzdelávanie v škole, s ktorou má zamestnávateľ uzatvorenú zmluvu o duálnom vzdelávaní.³¹⁾

(4) Adaptačné vzdelávanie sa organizuje ako jednoduchý program adaptačného vzdelávania. **Program adaptačného vzdelávania schvaľuje riaditeľ alebo štatutárny zástupca organizácie zriadenej ministerstvom školstva.**

(5) Odborným garantom adaptačného vzdelávania je riaditeľ alebo učiteľ profesijného rozvoja zaradený do podkategórie metodik profesijného rozvoja. Odborným garantom adaptačného vzdelávania v zariadení sociálnej pomoci je pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou alebo odborný zamestnanec s prvou atestáciou.

(6) Začínajúceho pedagogického zamestnanca a začínajúceho odborného zamestnanca zaradí riaditeľ do adaptačného vzdelávania najneskôr do piatich dní od vzniku pracovného pomeru.

§ 52

(1) Adaptačné vzdelávanie sa ukončuje na základe odporúčania uvádzajúceho pedagogického zamestnanca alebo uvádzajúceho odborného zamestnanca pred trojčlennou skúšobnou komisiou podľa programu adaptačného vzdelávania.

(2) Uvádzajúci pedagogický zamestnanec alebo uvádzajúci odborný zamestnanec písomne neodporúči ukončenie adaptačného vzdelávania, ak začínajúci pedagogický zamestnanec alebo začínajúci odborný zamestnanec

a) absolvoval menej ako 75 % programu adaptačného vzdelávania alebo

b) preukázateľne nezískal profesijné kompetencie potrebné na výkon pracovnej činnosti v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec.

(3) Členom skúšobnej komisie je uvádzajúci pedagogický zamestnanec alebo uvádzajúci odborný zamestnanec a ďalší pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zaradený najmenej do kariérového stupňa samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec, ktorého vymenúva riaditeľ. Predsedom skúšobnej komisie je riaditeľ.

(4) Ak ide o adaptačné vzdelávanie poskytované organizáciou zriadenou ministerstvom školstva, členom a predsedom skúšobnej komisie môže byť učiteľ profesijného rozvoja zaradený do podkategórie metodik profesijného rozvoja. Predsedu a členov skúšobnej komisie vymenúva štatutárny orgán organizácie zriadenej ministerstvom školstva.

(5) O ukončení adaptačného vzdelávania sa vyhotovuje protokol.

§ 53 **Predatestačné vzdelávanie**

(1) Cieľom predatestačného vzdelávania je získanie profesijných kompetencií na zaradenie do vyššieho kariérového stupňa.

(2) Poskytovateľom predatestačného vzdelávania je atestačná organizácia.

(3) Predatestačné vzdelávanie sa organizuje v rozsahu najmenej 20 hodín ako schválený jednoduchý program predatestačného vzdelávania alebo v rozsahu najmenej 40 hodín ako schválený program predatestačného vzdelávania členený na moduly. Program predatestačného vzdelávania schvaľuje ministerstvo školstva.

(4) Odborným garantom predatestačného vzdelávania je

- a) zamestnanec vysokej školy s najmenej vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa a najmenej piatimi rokmi vedeckej činnosti alebo výskumnej činnosti v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka,
- b) odborník s najmenej vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa a najmenej piatimi rokmi výkonu pracovnej činnosti v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka, alebo
- c) učiteľ profesijného rozvoja zaradený do podkategórie konzultant atestačného konania.

§ 54

- (1) Predatestačné vzdelávanie sa ukončuje obhajobou záverečnej prezentácie pred trojčlennou skúšobnou komisiou, ktorú vymenúva štatutárny orgán poskytovateľa. Záverečná prezentácia môže byť aj praktická.
- (2) Členom skúšobnej komisie a predsedom skúšobnej komisie môže byť odborný garant a ďalší odborník s najmenej vysokoškolským vzdelaním tretieho stupňa a najmenej piatimi rokmi pracovnej činnosti v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka; ak ide o zamestnanca vysokej školy, výkon pracovnej činnosti nahrádza vedecká činnosť alebo výskumná činnosť.
- (3) O obhajobe záverečnej prezentácie sa vyhotovuje protokol.

§ 55 Inovačné vzdelávanie

(1) Cieľom inovačného vzdelávania je

- a) prehĺbenie, rozšírenie a inovácia profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v podkategórii pedagogického zamestnanca alebo v príslušnej kategórii odborného zamestnanca alebo
- b) uplatnenie najnovších poznatkov alebo skúseností z praxe vo výchove a vzdelávaní.

(2) Poskytovateľom inovačného vzdelávania je

- a) vysoká škola,
- b) organizácia zriadená ministerstvom školstva,
- c) organizácia zriadená iným ústredným orgánom štátnej správy na plnenie úloh v oblasti profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
- d) katolícke pedagogické a katechetické centrum,
- e) škola, školské zariadenie a zariadenie sociálnej pomoci,
- f) iná právnická osoba, ktorá má v predmete činnosti vzdelávanie.

(3) Inovačné vzdelávanie sa organizuje ako jednoduchý program inovačného vzdelávania poskytovaný v rozsahu najmenej 25 hodín. Inovačné vzdelávanie sa organizuje na základe a v rozsahu oprávnenia, ktoré vydáva ministerstvo školstva.

(4) Odborným garantom inovačného vzdelávania je zamestnanec poskytovateľa, ktorý je odborník z praxe s najmenej

- a) vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa a najmenej piatimi rokmi praxe v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka, alebo
- b) úplným stredným odborným vzdelaním a najmenej desiatimi rokmi praxe v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka.

§ 56

- (1) Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred trojčlennou komisiou, ktorú vymenúva štatutárny orgán poskytovateľa.
- (2) Členom komisie a predsedom komisie môže byť odborný garant a ďalší odborník z praxe s najmenej vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa a najmenej piatimi rokmi praxe v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka, alebo úplným stredným odborným vzdelaním a najmenej desiatimi rokmi praxe v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka.
- (3) O záverečnej prezentácii sa vyhotovuje protokol.

§ 57 **Aktualizačné vzdelávanie**

(1) Cieľom aktualizačného vzdelávania je podľa potrieb zriaďovateľa, školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci

- a) udržiavanie alebo obnovovanie profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti,
- b) získanie nových vedomostí a informácií o zmenách v právnych predpisoch, výchovno-vzdelávacích programoch, pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii alebo
- c) získanie nových vedomostí a zručností v konkrétnej oblasti pracovnej činnosti.

(2) Poskytovateľom aktualizačného vzdelávania je

- a) škola,
- b) školské zariadenie,
- c) zariadenie sociálnej pomoci,
- d) zriaďovateľ školy bez právnej subjektivity alebo školského zariadenia bez právnej subjektivity.

- (3) Aktualizačné vzdelávanie sa organizuje ako schválený jednoduchý program aktualizačného vzdelávania. Program aktualizačného vzdelávania a rozsah aktualizačného vzdelávania schvaľuje riaditeľ. Škola, školské zariadenie a zariadenie sociálnej pomoci v závislosti od svojich potrieb upraví rozsah aktualizačného vzdelávania vo vnútornom predpise.

(4) Škola, školské zariadenie, zariadenie sociálnej pomoci a zriaďovateľ môže pri organizovaní aktualizačného vzdelávania spolupracovať s poskytovateľom inovačného vzdelávania v oblasti, v ktorej má poskytovateľ inovačného vzdelávania oprávnenie na poskytovanie inovačného vzdelávania.

(5) Odborným garantom aktualizačného vzdelávania je pedagogický zamestnanec školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci s druhou atestáciou alebo odborný zamestnanec školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci s druhou atestáciou. **Ak v škole, školskom zariadení alebo v zariadení sociálnej pomoci nie je pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou alebo odborný zamestnanec s druhou atestáciou, odborným garantom aktualizačného vzdelávania je riaditeľ, vedúci pedagogický zamestnanec alebo vedúci odborný zamestnanec.**

(6) Škola, školské zariadenie alebo zariadenie sociálnej pomoci s počtom pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov nižším ako desať sa môže pri poskytovaní aktualizačného vzdelávania spojiť s inou školou, školským zariadením alebo so zariadením sociálnej pomoci; odborný garant sa určí dohodou riaditeľov.

(7) Odborný garant aktualizačného vzdelávania

- a) predkladá riaditeľovi na schválenie program aktualizačného vzdelávania,
- b) rozvrhuje vzdelávacie aktivity aktualizačného vzdelávania v súlade s potrebami a možnosťami školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci,
- c) vedie evidenciu účasti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na aktualizačnom vzdelávaní.

(8) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci vykonáva lektorskú činnosť v aktualizačnom vzdelávaní súčasne s výkonom pracovnej činnosti.

(9) Riaditeľ na požiadanie vydá pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi potvrdenie o aktualizačnom vzdelávaní, ktoré obsahuje

- a) evidenčné číslo potvrdenia a dátum vydania potvrdenia,
- b) titul, meno, priezvisko a rodné priezvisko pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- c) dátum a miesto narodenia pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- d) obdobie, za ktoré sa potvrdenie o aktualizačnom vzdelávaní vydáva,
- e) rozsah aktualizačného vzdelávania v hodinách,
- f) odtlačok pečiatky školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci a podpis riaditeľa.

§ 58 Kvalita vzdelávania pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca

(1) Kvalita programu vzdelávania a kvalita modulu programu vzdelávania sa overuje

- a) schválením programu vzdelávania,
- b) schválením modulu programu vzdelávania alebo
- c) vydaním potvrdenia o oprávnení na poskytovanie inovačného vzdelávania.

(2) Kvalita priebehu vzdelávania je zabezpečená dodržiavaním materiálnych, priestorových, personálnych, organizačných a ďalších podmienok, za ktorých bol schválený program vzdelávania, modul programu vzdelávania alebo vydané potvrdenie o oprávnení na poskytovanie inovačného vzdelávania.

(3) Kvalita ukončovania vzdelávania je zabezpečená dodržiavaním požiadaviek na ukončenie vzdelávania a ďalších podmienok ukončenia vzdelávania, za ktorých bol schválený program vzdelávania, modul programu vzdelávania alebo vydané potvrdenie o oprávnení na poskytovanie inovačného vzdelávania.

§ 59 **Atestácia**

(1) Atestácia je štátne overenie profesijných kompetencií vymedzených profesijným štandardom pre príslušnú kategóriu a podkategóriu pedagogického zamestnanca a príslušnú kategóriu odborného zamestnanca, pre príslušný kariérový stupeň, získaných vzdelávaním, sebvzdelávaním alebo výkonom pracovnej činnosti.

(2) Atestáciu môže organizovať atestačná organizácia, ktorou je

- a) vysoká škola, ktorá uskutočňuje študijný program vysokoškolského štúdia druhého stupňa, ktorým sa získava kvalifikačný predpoklad na výkon pracovnej činnosti,
- b) organizácia zriadená ministerstvom školstva,
- c) Akadémia Policajného zboru v Bratislave,
- d) Slovenská zdravotnícka univerzita v Bratislave.

(3) Atestáciu môže vykonať pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v podkategórii pedagogického zamestnanca alebo v príslušnej kategórii odborného zamestnanca a získal najmenej

- a) úplné stredné odborné vzdelanie, ak ide o prvú atestáciu, alebo
- b) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ak ide o druhú atestáciu.

(4) Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec môže vykonať prvú atestáciu najskôr po piatich rokoch od zaradenia do kariérového stupňa samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec.

(5) Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec môže vykonať druhú atestáciu najskôr po piatich rokoch od zaradenia do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou alebo odborný zamestnanec s prvou atestáciou.

§ 60 (1) Atestácia sa skladá z

- a) prípravy na atestačnú skúšku, ktorou je posúdenie atestačného portfólia a doplnenie atestačného portfólia,
- b) obhajoby atestačného portfólia a
- c) atestačnej skúšky.

(2) Atestačné portfólio je súbor dokladov o získaní profesijných kompetencií vyžadovaných pre zaradenie do vyššieho kariérového stupňa, ktorými sú najmä

- a) doklady o
 - 1. získaní požadovaného stupňa a druhu vzdelania,
 - 2. absolvovaní programu vzdelávania,
- b) doklady preukazujúce tvorivú činnosť pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca alebo
- c) potvrdenie o využívaní vyžadovaných profesijných kompetencií získaných sebavzdelávaním alebo výkonom pracovnej činnosti, ktoré vydá riaditeľ.

(3) Atestácia sa vykonáva pre

- a) príslušnú kategóriu, príslušnú podkategóriu, príslušný stupeň vzdelania a príslušný odbor vzdelania pedagogického zamestnanca alebo
- b) príslušnú kategóriu a príslušný odbor vzdelania odborného zamestnanca.

(4) Vykonaná atestácia platí pre

- a) príslušnú kategóriu a príslušný stupeň vzdelania pedagogického zamestnanca, v ktorom atestáciu vykonal,
- b) príslušnú kategóriu odborného zamestnanca, v ktorej atestáciu vykonal.

5) Druhá atestácia vykonaná v kategórii učiteľ profesijného rozvoja platí pre každú kategóriu pedagogického zamestnanca a kategóriu odborného zamestnanca, v ktorej spĺňa kvalifikačný predpoklad na výkon pracovnej činnosti.

§ 61 Atestačné konanie

(1) Žiadosť pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca o vykonanie atestácie obsahuje

- a) titul, meno, priezvisko a rodné priezvisko,
- b) dátum a miesto narodenia,
- c) adresu trvalého pobytu alebo obdobného pobytu,
- d) zaradenie do kategórie alebo podkategórie,
- e) zaradenie do kariérového stupňa,
- f) stupeň vyžadovaného vzdelania, pre ktorý sa má atestácia vykonať,

- g) dátum, miesto a podpis žiadateľa,
- h) odtlačok pečiatky školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci a podpis riaditeľa, ktorý potvrdzuje správnosť uvedených údajov v žiadosti o vykonanie atestácie; ak žiadosť o vykonanie atestácie predkladá riaditeľ, odtlačok pečiatky a podpis zriaďovateľa.

(2) Prílohou k žiadosti je atestačné portfólio pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca.

(3) Atestačná organizácia do 60 dní od prijatia žiadosti

- a) posúdi atestačné portfólio,
- b) určí spôsob a formu doplnenia atestačného portfólia vrátane lehoty na doplnenie,
- c) odporučí absolvovanie predatestačného vzdelávania, ak je to potrebné,
- d) určí termín obhajoby atestačného portfólia a atestačnej skúšky alebo
- e) zamietne žiadosť pre nedostatočnú kvalitu atestačného portfólia.

(4) Posudok atestačného portfólia sa vypracúva v súlade s profesijným štandardom príslušného kariérového stupňa v kategórii alebo v podkategórii a v stupni vzdelania, ktorých sa atestácia týka. Posudok atestačného portfólia vypracuje osoba, ktorá spĺňa predpoklady na vymenovanie za člena atestačnej komisie.

(5) Obhajoba atestačného portfólia a atestačná skúška sa vykonáva v jeden deň a pred atestačnou komisiou. Atestačná skúška sa vykonáva ústnou formou. O vykonaní obhajoby atestačného portfólia a o vykonaní atestačnej skúšky sa vyhotovuje protokol. Protokol obsahuje

- a) meno a priezvisko pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- b) dátum, miesto narodenia a adresu trvalého pobytu alebo obdobného pobytu pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- c) stupeň vzdelania, pre ktorý sa vykonáva atestácia,
- d) kategóriu a podkategóriu, pre ktorú sa vykonáva atestácia,
- e) výsledok obhajoby atestačného portfólia,
- f) výsledok atestačnej skúšky,
- g) meno, priezvisko a podpis predsedu atestačnej komisie a členov atestačnej komisie,
- h) miesto a dátum konania obhajoby atestačného portfólia a atestačnej skúšky.

(6) Na základe protokolu o úspešnom vykonaní obhajoby atestačného portfólia a úspešnom vykonaní atestačnej skúšky atestačná organizácia vydá pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi osvedčenie o vykonaní atestácie, ktoré obsahuje

- a) evidenčné číslo osvedčenia a dátum vydania osvedčenia,
- b) číslo a dátum vydania potvrdenia o oprávnení na organizovanie atestácií,

- c) titul, meno, priezvisko a rodné priezvisko pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- d) dátum a miesto narodenia pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca,
- e) stupeň vzdelania, pre ktorý sa vykonala atestácia,
- f) kategóriu a podkategóriu, pre ktorú sa vykonala atestácia,
- g) podpis predsedu atestačnej komisie,
- h) odtlačok pečiatky a podpis štatutárneho zástupcu atestačnej organizácie.

§ 63 **Financovanie profesijného rozvoja**

(1) Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec hradí náklady spojené

- a) s kvalifikačným vzdelávaním,
- b) so základným modulom funkčného vzdelávania, ktoré pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec neabsolvuje v súlade s plánom profesijného rozvoja a ročným plánom vzdelávania,
- c) s adaptačným vzdelávaním v organizácii zriadenej ministerstvom školstva podľa § 52 ods. 6,
- d) s predatestačným vzdelávaním.

(2) Ak ide o rozširujúce štúdium v súlade s plánom profesijného rozvoja a ročným plánom vzdelávania poskytované organizáciou zriadenou ministerstvom školstva, oprávnené náklady hradí poskytovateľ. Ak ide o rozširujúce štúdium v súlade s plánom profesijného rozvoja a ročným plánom vzdelávania poskytované vysokou školou, oprávnené náklady môže hradiť zamestnávateľ. Účel kvalifikačného vzdelávania sa preukazuje kópiou plánu profesijného rozvoja a kópiou ročného plánu vzdelávania opatrenou odtlačkom pečiatky zamestnávateľa a podpisom štatutárneho zástupcu zamestnávateľa alebo dohodou o zvyšovaní kvalifikácie podľa § 155 Zákonníka práce.

(3) Zamestnávateľ pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca hradí náklady spojené s aktualizacným vzdelávaním a náklady spojené s adaptačným vzdelávaním okrem nákladov spojených s adaptačným vzdelávaním podľa § 52 ods. 6.

(4) Náklady spojené s rozširujúcimi modulmi funkčného vzdelávania, so špecializačným vzdelávaním, s inovačným vzdelávaním, náklady spojené s vykonávaním atestácií a náklady spojené so základným modulom funkčného vzdelávania okrem nákladov podľa odseku 1 písm. b) sú hradené

- a) pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom,
- b) zamestnávateľom alebo zriaďovateľom,
- c) poskytovateľom,
- d) z prostriedkov Európskej únie alebo
- e) z prostriedkov inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

§ 64 **Pôsobnosť zamestnávateľa v profesijnom rozvoji**

(1) Zamestnávateľ podporuje profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v súlade s

- a) potrebami školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci,
- b) odbornými a spoločenskými požiadavkami na výkon pracovnej činnosti a
- c) individuálnymi potrebami pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.

(2) Zamestnávateľ podporuje profesijný rozvoj podľa odseku 1

a) priznaním príplatku za profesijný rozvoj podľa osobitného predpisu 32) po dvoch rokoch výkonu pracovnej činnosti za úspešné absolvovanie

1. rozširujúceho štúdia okrem rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky pedagogického zamestnanca školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a pedagogického zamestnanca zariadenia sociálnej pomoci,

2. štátnej jazykovej skúšky,

3. špecializačného vzdelávania na výkon špecializovaných činností v kariérových pozíciách podľa § 36 ods. 1 písm. c), d) až h), k) až m) a § 36 ods. 2 písm. b) až d) a v súlade so štruktúrou kariérových pozícií školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci,

4. inovačného vzdelávania v rozsahu najmenej 50 hodín,

b) poskytnutím pracovného voľna na profesijný rozvoj podľa § 82,

c) poskytovaním adaptačného vzdelávania v pracovnom čase začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo začínajúceho odborného zamestnanca,

d) organizovaním aktualizáčného vzdelávania v pracovnom čase pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

(3) Súlad profesijného rozvoja pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca s potrebami školy, školského zariadenia alebo zariadenia sociálnej pomoci sa vyznačí v pláne profesijného rozvoja.

Príloha

Tematické oblasti vo výchovnom procese - Výchovné osnovy LVS

5.ročník

6. ročník

7. ročník

8. ročník

9. ročník